

FCTC

WHO FRAMEWORK CONVENTION
ON TOBACCO CONTROL

کنفرانس کشورهای عضو «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحتی جهان برای کنترل
دخانیت»

نشست پنجم

۱۲ تا ۱۷ نومبر ۲۰۱۲ (۲۲ تا ۲۷ عقرب ۱۳۹۱)، جمهوری کوریا، سئول

۱۲ نومبر ۲۰۱۲

تصمیمات

FCTC/COP5 (1) پروتوکل ریشه‌کنی تجارت غیر قانونی محصولات تدخینی

کنفرانس کشورهای عضو،

با اعلام نگرانی عمیق از تجارت غیر قانونی مواد تدخینی که باعث گسترش اپیدیمی تدخینی، که م‌شکلی جهانی با تبعاتی جدی برای صحت عامه است و نیازمند پاسخی موثر، همه‌جانبه، و مناسب در سطح بین‌الملل و محلی است؛

با در نظر گرفتن ماده ۱۵ از «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحتی جهان برای کنترل دخانیات»، که افزون بر موارد دیگر خواستار ریشه‌کنی تمام شکل‌های تجارت غیر قانونی محصولات تدخینی است و آن را بخش اساسی از کنترل دخانیات می‌داند؛

با یادآوری تصمیمات (12) FCTC/COP2 که در آن «رکن مذاکراتی بین دولتی» بنا نهاده شد و اهدافش تهیه پیش‌نویس و مذاکره برای تنظیم یک پروتوکل در باره تجارت غیر قانونی محصولات تدخینی بود، که بر پایه شروط ماده ۱۵ «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحتی جهان برای کنترل دخانیات» شکل گرفته و قرار است کامل‌کننده آن باشد، و نیز تصمیمات دیگر گرفته شده در (6) FCTC/COP3 و (11) FCTC/COP4 که در برگیرنده پیشرفت‌های شکل گرفته در جریان مذاکرات بود؛

با اعلام آگاهی از کارهای صورت گرفته توسط «رکن مذاکراتی بین دولتی» بر روی پروتوکل تجارت غیر قانونی محصولات تدخینی که منتج به تهیه پیش‌نویس این پروتوکل برای ریشه‌کنی تجارت غیر قانونی محصولات تدخینی شده که در اسناد FCTC/COP/5/6 آمده است؛

به این باور رسیده است که افزودن یک پروتوکل همه‌جانبه به «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحتی جهان برای کنترل دخانیات»، راهی بسیار موثر و قوی برای مقابله با تجارت غیر قانونی محصولات تدخینی و صدمه‌های جدی حاصله از آن است،

1. بر اساس ماده ۳۳ از «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحتی جهان برای کنترل دخانیات»، پروتوکل ریشه‌کنی تجارت غیر قانونی محصولات تدخینی که پیوست است به تصویب می‌رسد؛ و

2. از تمام کشورهای عضو «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحتی جهان برای کنترل دخانیات» می‌خواهد که امضا، تصویب، پذیرش، و تایید رسمی یا الحاق به این پروتوکل را در اولین فرصت ممکن را در نظر داشته باشند تا هر چه سریعتر این پروتوکل به مرحله اجرایی برسد.

(اولین جلسه عمومی، ۱۲ نوامبر سال ۲۰۱۲)

پروتوکل ریشه‌کنی تجارت غیر قانونی محصولات تدخینی

مقدمه

کشورهای عضو پروتوکل،

با در نظر گرفتن اینکه در تاریخ ۲۱ می ۲۰۰۳ (۳۱ اردیبهشت ۱۳۸۲) گردهمایی پنجاه و ششم صحت جهانی با اجماع «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحتی جهان برای کنترل دخانیات» را تصویب کرد و این مصوبه در ۲۵ فبروری ۲۰۰۵ (۷ حوت ۱۳۸۳) اجرایی شد؛

با آگاهی به اینکه «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحتی جهان برای کنترل دخانیات» یکی از پیمان‌هایی است که بسیار زود مورد تصویب قرار گرفت و ابزاری اساسی برای دستیابی به اهداف سازمان صحتی جهان است؛

با یادآوری مقدمه قانون اساسی سازمان صحتی جهان، که اعلام می‌دارد برخورداری از بالاترین سطح قابل دسترسی از صحت حق بنیادین هر شخصی بدون توجه به نژاد، مذهب، باور سیاسی، یا شرایط اقتصادی و اجتماعی است؛

مصمم به دادن اولویت به حق آنان در حفاظت از صحت عامه؛

با اعلام نگرانی عمیق از تجارت غیر قانونی مواد تدخینی که باعث گسترش اپیدمی تدخینی، که مشکلی جهانی با تبعاتی جدی برای صحت عامه است و نیازمند پاسخی موثر، همه جانبه، و مناسب در سطح بین‌الملل و محلی است؛

همچنین با آگاهی از اینکه تجارت غیر قانونی محصولات تدخینی به اقدامات قیمت‌گذاری و مالیاتی که برای کنترل دخانیات تنظیم شده‌اند صدمه می‌رساند و بدین وسیله در دسترس بودن و ارزان بودن محصولات تدخینی را سبب می‌شوند؛

با نگرانی عمیق از تأثیرات مخرب افزایش دسترسی و ارزانی محصولات تدخینی که به صورت غیر قانونی تجارت می‌شوند بر صحت و رفاه عمومی، به ویژه جوانان، تنگدستان و دیگر گروه‌های صدمه‌پذیر؛

با نگرانی عمیق از پیامدهای نامتنا سب اقتصادی و اجتماعی ناشی از تجارت غیر قانونی محصولات تدخینی بر کشورهای در حال توسعه و کشورهایی که اقتصادشان در مرحله گذار است؛

با آگاهی از نیاز به افزایش ظرفیت‌های علمی، فنی، و سازمانی برای برنامه‌ریزی و اجرای اقدامات ملی، منطقه‌ای، و بین‌المللی به منظور ریشه‌کنی شکل‌های گوناگون تجارت غیر قانونی محصولات تدخینی؛

با آگاهی از اینکه دستیابی به منابع و تکنالوجی‌های مربوط از اهمیت زیادی برخوردار است تا کشورهای عضو، بخصوص کشورهای در حال توسعه یا کشورهای در حال گذار اقتصادی، بتوانند برای ریشه‌کنی انواع شکل‌های تجارت غیر قانونی محصولات تدخینی اقدام کنند؛

همچنین با آگاهی از اینکه گرچه مناطق آزاد برای تسهیل تجارت قانونی برپا شده‌اند، این مناطق برای جهانی شدن تجارت غیر قانونی محصولات تدخینی نیز مورد استفاده قرار گرفته‌اند — هم در رابطه با انتقال غیر قانونی محصولات قاچاق شده و هم در ساخت محصولات تدخینی غیر قانونی؛

با درک اینکه تجارت غیر قانونی محصولات تدخینی به اقتصاد کشورهای عضو صدمه می‌رساند و بر ثبات و امنیت آن‌ها تأثیر مخرب دارد؛

با آگاهی از اینکه تجارت غیر قانونی محصولات تدخینی منابع مالی ایجاد می‌کند که برای اقدامات مجرمانه فراملی استفاده و باعث تداخل در تحقق اهداف دولت‌ها می‌شود؛

با درک اینکه تجارت غیر قانونی محصولات تدخینی به تحقق اهداف صحتی/درمانی صدمه می‌زند و تنگنای بیشتری بر نظام‌های صحتی/درمانی تحمیل می‌کند که باعث از دست دادن منابع مالی در اقتصاد کشورهای عضو می‌شود؛

با آگاهی از اینکه بند ۵.۳ از «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحتی جهان برای کنترل دخانیات» که کشورهای عضو آن بر تعریف و اجرای سیاست‌های همگانی صحت و تداوی با توجه به کنترل دخانیات توافق کرده‌اند، کشورهای عضو اقداماتی را در پیش خواهند گرفت تا از این سیاست‌ها در برابر منافع تجارتي و تعریف شده دیگر صنعت دخانیات در قانون ملی حمایت شود؛

با تأکید بر نیاز به حفظ هو شیاری در برابر هر تلاشی از جانب صنعت دخانیات برای تضعیف یا از کار انداختن راهبردهای مقابله با تجارت غیر قانونی محصولات تدخینی و نیز نیاز به آگاه بودن از فعالیت‌های صنعت دخانیات که تأثیر منفی بر راهبردهای مقابله با تجارت غیر قانونی محصولات تدخینی می‌گذارد؛

با آگاهی از ماده ۶.۲ از «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحتی جهان برای کنترل دخانیات» که کشورهای عضو را به مقتضای موارد به ممنوعیت و محدودیت فروش و/یا وارد کردن محصولات تدخینی مستثناء از حقوق گمرکی و مالیات توسط مسافران بین‌المللی؛

همچنین با درک اینکه در جریان حمل و نقل و انتقالات بین‌المللی، چابلی برای تجارت غیر قانونی تنباکو و تنباکو و محصولات تدخینی نیز یافت می‌شود؛

با در نظر گرفتن اینکه اقدام موثر برای جلوگیری از و مبارزه با تجارت غیر قانونی محصولات تدخینی نیازمند یک رویکرد بین‌المللی، همکاری نزدیک، در تمام زمینه‌های تجارت غیر قانونی، از جمله تجارت غیر قانونی تنباکو و تنباکو و محصولات تدخینی و تجهیزات تولیدی است؛

با یادآوری و تأکید بر اهمیت دیگر موافقت‌نامه‌های مربوط بین‌المللی نظیر کنوانسیون سازمان ملل متحد علیه جرایم سازمان یافته فراملی، کنوانسیون سازمان ملل متحد علیه فساد، و کنوانسیون سازمان ملل متحد در برابر ترافیک غیر قانونی مواد مخدر و مواد روانگردان، و نیز تعهدی که کشورهای عضو حسب اقتضاء به این کنوانسیون‌ها دارند، به علاوه مقررات مربوط به این کنوانسیون‌ها در رابطه با تجارت غیر قانونی تنباکو و تنباکو و محصولات تدخینی و تجهیزات تولیدی، و نیز تشویق کشورهای اعضای که هنوز به این موافقت‌نامه‌ها ملحق نشده‌اند به در نظر گرفتن امکان الحاق به آن‌ها؛

با درک نیاز به ایجاد همکاری استوار بین سکرتریت کنوانسیون «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحتی جهان برای کنترل دخانیات» و دفتر سازمان ملل متحد در مبارزه با مواد مخدر و جرایم، سازمان جهانی گمرگ و، حسب اقتضا، دیگر نهادها؛

با یادآوری ماده ۱۵ «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحتی جهان برای کنترل دخانیات»، که بر طبق آن کشورهای عضو، علاوه بر دیگر موارد، تصدیق می‌کنند که ریشه‌کنی تمام اشکال تجارت غیر قانونی محصولات تدخینی، از جمله قاچاق و تولید غیر قانونی، بخش اساسی کنترل دخانیات را تشکیل می‌دهد؛

با در نظر گرفتن اینکه این پروتوکل بدنبال رسیدگی به مشکلات مربوط به حقوق مالکیت معنوی نیست؛ و

بر این باور که تکمیل «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحتی جهان برای کنترل دخانیات» با یک پروتوکل همه جانبه به معنی ایجاد ابزاری قوی و موثر برای مقابله با تجارت غیر قانونی محصولات تدخینی و عواقب ناگوار آن است،

بدین وسیله و به شرح زیر توافق می‌کنند که:

بخش اول: مقدمه

ماده اول

لغات مورد استفاده

1. «واسطه‌گری» به معنی عامل دیگران بودن در انجام مذاکرات قراردادها، خریدها، یا فروشها در برابر دریافت معاش یا کمیشن.
2. «سیگارت» یعنی یک رول از تنباکو ریز شده که کاغذ سیگرت دور آن پیچیده شده به منظور سیگرت کشیدن. این تعریف برخی تولیدات منطوقی نظیر بیدیس، انگ هون، یا دیگر محصولات مشابه که ممکن است در کاغذ یا برگ پیچیده شود را شامل نمی‌شود. برای ماده ۸، «سیگارت» همچنین شامل تنباکو خیلی ریز «سیگرت خودتان را بیچید» به منظور سیگرت کشیدن نیز می‌شود.
3. «مصادره» به معنای اعمال محرومیت دائم نسبت به اموال به دستور دادگاه یا از سوی یک مقام ذیصلاح می‌باشد. حسب ضرورت مشتمل بر غرامت نیز خواهد بود.
4. «تحویل کنترل شده» به معنای اجازه عبور، گذشتن از طریق، و یا ورود محموله غیر قانونی و یا مظنون، به داخل قلمرو سرزمین یک یا چند کشور، با علم و اطلاع و تحت نظارت مراجع ذیصلاح آنها، به منظور رسیدگی و تحقیق در مورد تخلف و شناسایی عوامل دخیل در تخلف می‌باشد.
5. «منطقه‌ی آزاد» به معنای قسمتی از سرزمین یک عضو که در آن هر نوع محصولات به طور کلی خارج از حیطه حقوق گمرکی آن کشور قرار می‌گیرد (منظور حقوق گمرکی واردات و مالیات است).
6. «تجارت غیرقانونی» به هر طرزالعمل یا اقدامی اطلاق می‌گردد که توسط قانون منع شده و در ارتباط با تولید، حمل، دریافت، تملک، توزیع، فروش یا خرید و یا هر طرزالعمل و اقدام تسهیل کننده فعالیت‌های مذکور باشد.
7. «لایسنس» به لایسنسی اطلاق می‌شود که در پی تسلیم درخواست و یا دیگر مدارک لازم به مقام ذیصلاح، توسط وی صادر می‌گردد.
8. a. «تجهیزات تولیدی» به معنی ماشینری است که صرفاً به منظور تولید محصولات تدخینی طراحی یا تغییر پیدا کرده‌اند. این تجهیزات نقش اساسی در جریان تولید دارند.^۱

^۱ حسب اقتضا، اعضا ممکن است به این منظور مراجعه به کد گزاری و توصیف هماهنگ شده کالا توسط سازمان گمرک جهانی را در نظر بگیرند.

- b. «هر قسمت از آن» در متون تجهیزات تولیدی به معنای هر قسمت مجزا که نقش واحدی در تجهیزات تولیدی دارد و برای تولید محصولات تدخینی بکار برده می‌شود.
9. «عضو» به جز مواردی که معنای دیگری از آن مورد نظر است اشاره به عضو این پروتوکل می‌کند.
10. «دیتاهای شخصی» به معنای هر نوع اطلاعاتی مربوط به یک شخص شناخته یا قابل شناسایی است.
11. «سازمان ادغام اقتصادی منطقوی» سازمانی است تشکیل شده از چندین کشور مستقل که کشورهای عضو آن صلاحیت [تصمیم‌گیری] را درباره‌ی رشته‌ای از مسایل را منتقل کرده‌اند؛ از آن جمله قدرت تصمیم‌گیری‌های تعهدآور برای کشورهای عضو است.^۲
12. «زنجیره عرضه» شامل تولید/ ساخت محصولات تدخینی و تجهیزات تولیدی، واردات و صادرات محصولات تدخینی و تجهیزات تولیدی، و گاهی بنا به مورد، یک عضو می‌تواند آن را به موارد زیر نیز اطلاق کند:
- a. پرچون فروش محصولات تدخینی؛
- b. کاشت تنباکو، جز در موارد دهاقین، مزرعه‌داران و تولید کنندگان خورد سنتی؛
- c. حمل و نقل مقادیر تجارتي محصولات تدخینی و یا تجهیزات تولیدی؛
- d. عمده‌فروشی، واسطه‌گری، انبار و توزیع تنباکو و محصولات تدخینی یا تجهیزات تولیدی.
13. «محصولات تدخینی» به محصولاتی اطلاق می‌شود که کلاً و بخشی از مواد سازنده آن برگ تنباکو باشد که به منظور سیگرت کشیدن، پوشیدن، جویدن، یا استفاده از طریق انفیه استفاده می‌شود.
14. «ردگیری و ردیابی» یعنی نظارت نظام‌مند و بازسازی توسط مقامات صالح یا هر شخصی که نمایندگی این مقامات را داشته باشد بر مسیر و جابجایی اشیاء در طول «زنجیره عرضه»، آنچنان که در ماده ۸ آمده است.

ماده دوم

رابطه بین این پروتوکل و دیگر موافقت‌نامه‌ها و ابزارهای قانونی

^۲ حسب اقتضا، ملی یا منطقوی نیز برابر با سازمان‌های ادغام اقتصادی منطقه‌ای تلقی می‌شوند.

۱. مقررات «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحتی جهان برای کنترل دخانیات» که بر پروتوکل‌های آن اعمال می‌شود بر این پروتوکل نیز جاری است.
۲. کشورهای عضوی که به موافقت‌نامه‌های اشاره شده در ماده ۲ «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحتی جهان برای کنترل دخانیات» پیوسته‌اند چنین توافقاتی را از طریق سکرتریت کنوانسیون به اطلاع «اجلاس اعضاء» خواهند رساند.
۳. هیچ بخشی از این پروتوکل، حقوق و تعهدات کشورهای عضوی که طبق معاهدات و کنوانسیون‌های بین‌المللی دیگر و یا دیگر موافقت‌نامه‌های جاری بین‌المللی که ممکن است در موفقیت ریشه‌کنی تجارت غیر قانونی محصولات تدخینی موثرتر باشد را تحت تاثیر قرار نمی‌دهد.
۴. هیچ بخشی از این پروتوکل، دیگر حقوق و تعهدات و مسئولیت‌های اعضاء تحت قوانین بین‌المللی، از جمله کنوانسیون سازمان ملل متحد علیه جرایم سازمان یافته فراملی تحت تاثیر قرار نمی‌دهد.

ماده سوم

هدف

هدف این پروتوکل ریشه‌کنی انواع تجارت غیر قانونی محصولات تدخینی مطابق با شرایط ماده ۱۵ «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحتی جهان برای کنترل دخانیات» است.

بخش دوم: تعهدات عمومی

ماده چهارم

تعهدات عمومی

۱. علاوه بر مقررات ماده ۵ «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحتی جهان برای کنترل دخانیات»، کشورهای عضو می‌باید:

- a. اقدامات موثری جهت کنترل و تنظیم زنجیره عرضه کالا ذکر شده در این پروتوکل را تصویب و اجرا کنند تا باعث وقایه، کشف، تحقیق، و تعقیب تجارت غیر قانونی چنین کالایی گردد و برای محقق شدن این هدف با یکدیگر همکاری کنند؛
- b. هر اقدام ضروری که مطابق با قوانین ملی لازم است صورت گیرد تا تاثیرگذاری مقامات و دستگاه‌های صالح، از جمله گمرک و پولیس که نقشی در وقایه، کشف، تحقیق، و تعقیب و ریشه‌کنی انواع تجارت غیر قانونی کالا ذکر شده در این پروتوکل را دارند افزایش یابد، انجام گیرد؛
- c. اقدامات موثری برای تسهیل یا دریافت کمک‌های فنی و حمایت‌های مالی، ایجاد ظرفیت و همکاری‌های بین‌المللی برای محقق کردن اهداف این پروتوکل تصویب شود و اطمینان حاصل شود که دسترسی به اطلاعات و امکان مبشواهد امن آن تحت این پروتوکل برای مقامات صالح ممکن باشد.
- d. مطابق با حقوق داخلی و نظام‌های اداری هر عضو، همکاری نزدیک با دیگر کشورهای عضو صورت گیرد تا تاثیر اجرای قانون برای مقابله با اعمال غیر قانونی از جمله اعمال مجرمانه ذکر شده در ماده ۱۴ این پروتوکل افزایش یابد.
- e. با سازمان‌های مربوطه‌ی منطقوی، بین‌المللی، و بین دولتی همکاری و مبشواهد امن اطلاعات ذکر شده در این پروتوکل صورت دهد تا بر تاثیر اجرای این پروتوکل افزوده شود؛ و
- f. مطابق با امکانات و توانایی‌ها، جهت فراهم کردن امکانات مالی برای اجرای موثر این پروتوکل از طریق میکانیزم‌های بودیجه‌ای دو جانبه و چند جانبه همکاری کند.
۲. برای اجرای تعهدات خود در این پروتوکل، کشورهای عضو بایستی از بیشترین درجه شفافیت ممکن در رابطه هر نوع فعل و انفعالی که ممکن است با صنعت دخانیات داشته باشند اطمینان حاصل کنند.

^۳ مبشواهد امن اطلاعات بین دو عضو اجازه رهگیری و جعل را نمی‌دهد. به عبارت دیگر، هیچ شخص ثالثی نمی‌تواند اطلاعات مبشواهد شده بین دو عضو را بخواند یا تغییر دهد.

ماده پنجم

حفاظت از اطلاعات شخصی

کشورهای عضو می‌باید زمان اجرای این پروتوکل با در نظر گرفتن استانداردهای بین‌المللی درباره حفاظت از اطلاعات شخصی، از اطلاعات شخصی اشخاص جدا از ملیت یا سکونت‌شان طبق قوانین ملی حفاظت کنند.

بخش سوم: کنترل زنجیره عرضه

ماده ششم

لایسنس، تاییدیه مشابه یا سیستم کنترل

۱. برای تحقق اهداف «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحت جهان برای کنترل دخانیات» و به منظور ریشه‌کنی تجارت غیر قانونی محصولات تدخینی و تجهیزات تولیدی، هر عضو باید از طریق مقامات ذیصلاح و مطابق با قوانین ملی، انجام هر یک از فعالیت‌های زیر را توسط هر شخص حقیقی یا حقوقی به جز اشخاص دارای لایسنس یا تاییدیه مشابه (که از این به بعد به آن «لایسنس» گفته می‌شود) و یا داخل سیستم کنترل، ممنوع کند:

a. تولید محصولات تدخینی و تجهیزات تولید؛ و

b. واردات و صادرات محصولات تدخینی و تجهیزات تولید.

۲. زمانی که فعالیت‌های زیر مطابق قوانین ملی ممنوع نباشد، هر عضو خواهد کوشید تا برای این فعالیت‌ها، تا حدی که مناسب تشخیص داده می‌شود، برای اشخاص حقیقی و یا حقوقی دخیل لایسنس صادر کند:

a. پرچون فروش محصولات تدخینی؛

b. کاشت تنباکو، بجز کشاورزان، مزرعه داران و تولید کنندگان خورد سنتی؛

c. نقل و انتقال مقادیر تجارتي محصولات تدخینی و تجهیزات تولید؛ و

d. عمده‌فروشی، واسطه‌گری، انبار یا توزیع تنباکو و محصولات تدخینی یا تجهیزات تولیدی.

۳. با تضمین نظام موثری برای صدور لایسنس، هر عضو باید:

a. یک مقام یا مقامات ذیصلاحی را برای صدور، تمدید، تعلیق، ابطال، و/یا لغو لایسنس بر طبق مقررات این پروتوکل و در هماهنگی با قوانین ملی تعیین یا مستقر کند تا فعالیت‌های مشخص شده در بند ۱ اجرایی شود؛

b. خواهد خواست که هر فورم درخواست لایسنس، تمام اطلاعات لازم در باره متقاضی را دارا باشد. این اطلاعات، حسب مورد، عبارتند از:

i. اگر متقاضی شخصی حقیقی باشد، اطلاعاتی که مربوط به هویت اوست، از جمله نام کامل، نام تجاری، شماره ثبت تجاری (اگر موجود است)، شماره ثبت مالیاتی قابل اعمال (در صورت وجود) و هر نوع اطلاعاتی که تعیین هویت وی را ممکن کند؛

ii. وقتی متقاضی شخصی حقوقی است، اطلاعات مربوط به هویت وی، شامل اسم کامل قانونی، اسم تجاری، شماره ثبت تجاری، تاریخ و محل تاسیس شرکت، مقر شرکت و محل اصلی تجارت شرکت، شماره ثبت مالیاتی قابل اعمال، کاپی‌هایی از اسناد تاسیس شرکت یا اسنادی معادل، موسسات وابسته، نام مدیران و تمام نمایندگان حقوقی آن، و نیز هر اطلاعات دیگری که تعیین هویت را ممکن می‌کند؛

iii. محل دقیق تجارت واحد(های) تولیدی، محل نگهداری و ظرفیت تولیدی تجارت تحت مدیریت متقاضی؛

iv. جزئیات محصولات تدخینی و تجهیزات تولیدی تحت پوشش فورم درخواست صدور لایسنس، مانند تشریح محصول، نام، علامت تجاری ثبت شده (در صورت وجود)، طرح، برند یا نام تجاری، مدل یا شماره تولید و سریال تجهیزات تولیدی؛

v. شرح محل نصب و استفاده تجهیزات تولیدی؛

vi. مدرک یا اظهاریه‌ای در رابطه با سوابق جزایی؛

vii. مشخص کردن کامل حساب‌های بانکی که قرار است برای تبادلات مربوط استفاده شود به همراه دیگر جزییات مربوط به پرداخت‌ها؛

viii. شرح استفاده مورد نظر و نیز مارک‌های مورد نظر برای محصولات تدخینی، با توجه ویژه به اینکه میزان تولید و عرضه تولیدات تدخینی با میزان معقولی از پیش‌بینی تقاضا متناسب باشد؛

- c. به نظارت و ، چنانچه مقرر شده باشد، جمع‌آوری وجوه پرداختی برای صدور لایسنس بپردازد و امکان استفاده این وجوه را در اداره موثر و تقویت نظام صدور لایسنس یا برای صحت عامه یا هر نوع فعالیت مربوط دیگری مطابق با قانون ملی در نظر بگیرد؛
- d. اقدامات مناسبی جهت وقایه، کشف، و تحقیق در مورد هر نوع عمل خلاف طرزالعمل یا متقلبانه در جریان کار نظام صدور لایسنس صورت دهد؛
- e. اقداماتی نظیر بازبینی دوره‌ای، تمدید، بازرسی یا بررسی لایسنس‌ها در موارد مقتضی صورت دهد؛
- f. در صورت نیاز، چهارچوب زمانی برای انقضاء لایسنس‌ها و در نتیجه درخواست مجدد و یا آپدیت کردن اطلاعات درخواست‌ها تعیین شود؛
- g. هر شخص حقیقی و یا حقوقی دارای لایسنس را ملزم کند تا هرگونه تغییر آدرس تجارت یا هر نوع تغییر مهم دیگری در اطلاعات مربوط به فعالیت‌های شامل لایسنس را به اطلاع مقام ذیصلاح برساند؛
- h. هر شخص حقیقی یا حقوقی دارای لایسنس را ملزم کند تا هر گونه ورود یا خروج تجهیزات تولیدی را به اطلاع مقام ذیصلاح برساند؛ و
۴. هر عضو باید اطمینان حاصل کند که هیچ لایسنسی نباید بدون رسیدن از طرف دارنده لایسنس که اطلاعات مورد نیاز در بند ۳ آمد و یا بدون تایید مقام ذیصلاح واگذار و/یا منتقل بشود.
۵. پنج سال پس از اجرایی شدن این پروتوکل، «اجلاس اعضا» در اولین نشست خود درصدد انجام تحقیقات مبتنی بر شواهد خواهد بود تا دریابد که آیا اینپوت کلیدی وجود دارد که برای تولید محصولات تدخینی اساسی باشد، و اینکه آیا این اینپوت‌ها قابل شناسایی‌اند و می‌توان آن‌ها را تحت مکانیزم کنترولی موثری در آورد. بر پایه چنین تحقیقی «اجلاس اعضا» اقدامات مقتضی را صورت خواهد داد.

ماده هفتم

هوشیاری و مراقبت

۱. مطابق با قوانین ملی و اهداف «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحتی جهان برای کنترل دخانیات»، هر عضو از اشخاص حقیقی و حقوقی در زنجیره عرضه تنباکو، و محصولات تدخینی و تجهیزات تولید خواهد خواست:

- a. پیش از آغاز و در جریان یک ارتباط تجارتي هوشیاری و مراقبت را بکار ببرید؛
- b. بر جریان فروش به مشتریان شان نظارت کنید تا مطمئن شوید که مقادیر با میزان تقاضا برای چنان محصولات در مارکت مورد نظر یا استفاده متناسب است؛ و
- c. هر موردی/گواهی مبنی بر اینکه مشتری در جریان فعالیت‌هایش خلاف تعهدات مندرج در پروتوکل عمل می‌کند را به مقامات صالحه راپور کنید.

۲. هوشیاری قید شده در بند اول، در موارد مقتضی، در عین سازگاری با قوانین ملی و اهداف «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحتی جهان برای کنترل دخانیات»، از جمله الزامات مورد نیاز برای شناسایی مشتری، مثلاً درخواست و آپدیت اطلاعاتی که موارد زیر مربوط می‌شود:

- a. تعیین می‌کند که آیا شخص حقیقی یا حقوقی، لایسنسی بر اساس ماده ۶ دارد یا خیر؛
- b. زمانی که مشتری یک شخص حقیقی است، اطلاعات که مربوط به هویت او می‌شود، از جمله نام کامل او، نام تجارتي، شماره ثبت تجارتي (اگر وجود دارد)، شماره ثبت مالیاتی قابل اعمال (اگر وجود دارد)، و تایید شناسایی رسمی او؛
- c. زمانی که مشتری یک شخص حقوقی است، اطلاعات مربوط به هویتش، از جمله نام کامل، نام تجارتي، شماره ثبت تجارتي، تاریخ و محل تاسیس شرکت، مقر شرکت و محل اصلی انجام تجارت، شماره ثبت مالیاتی قابل اعمال، کپی‌هایی از اسناد تاسیس شرکت یا اسنادی معادل، موسسات وابسته، نام مدیران و تمام نمایندگان حقوقی آن، و نیز تایید رسمی هویت‌شان؛
- d. شرح استفاده و مارکتی که برای فروش تنباکو و محصولات تدخینی و یا تجهیزات تولیدی مورد نظر است؛
- e. شرح مکانی که تجهیزات تولید در آنجا نصب و استفاده خواهند شد؛

۳. هوشیاری ذکر شده در بند ۱ همچنین ممکن است شامل درخواست تشخیص هویت مشتریان، مثلاً کسب و آپدیت اطلاعات مربوط به موارد زیر:

a. سند یا اظهارنامه در باره سوابق جزایی؛ و

b. شناسایی حساب‌های بانکی که قرار است در معاملات مورد استفاده قرار بگیرد.

۴. بر اساس اطلاعات راپور شده در بند ۱ (C) هر عضو باید اقدامات لازمی را صورت دهد که از اجرای تعهدات درج شده در پروتوکل اطمینان حاصل کند؛ شاید لازم باشد یک عضو یک مشتری را در داخل حوزه‌اش قرار دارد را بر اساس قانون مسدود کند.

ماده هشتم

ردگیری و ردیابی

۱. به منظور تامین امنیت بیشتر زنجیره عرضه و کمک به انجام تحقیق و تفحص در تجارت غیرقانونی محصولات تدخینی، کشورهای عضو این پروتوکل موافقت می‌نمایند که پنج سال پس از اجرایی شدن پروتوکل حاضر، به ایجاد یک رژیم ردگیری و ردیابی جهانی مشتمل بر نظام‌های ردگیری و ردیابی ملی و/یا منطقوی و نیز یک مرکز تمرکز جهانی شراکت‌گذاری اطلاعات که مستقر در سکرتریت «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحتی جهان برای کنترل دخانیات» خواهد بود و در دسترس کلیه کشورهای عضو بوده اقدام کرده که آنها را قادر به استعلام و دریافت اطلاعات مربوطه می‌نماید.

۲. طبق همین ماده، هر عضو با در نظر گرفتن بهترین راه‌های ممکن و نیز نیازهای ویژه ملی و منطقه ای خود، به ایجاد یک نظام ردگیری و ردیابی تحت کنترل خود برای تمامی محصولات تدخینی که در داخل قلمروی آن تولید شده و یا به آن وارد می‌شود، اقدام خواهد کرد.

۳. به منظور ایجاد ردگیری و ردیابی موثر، هر عضو ملزم به چسباندن و یا تعبیه علائم شناسایی منحصر به شخص و غیرقابل جابجایی (که از این پس آن را علائم شناسایی منحصر به شخص می‌نامیم) مانند کد و مهر، به کلیه واحدهای سیگرت اعم از قوطی یا بسته سیگرت و همینطور به بسته‌بندی‌های بیرونی، ظرف پنج سال پس از اجرایی شدن این پروتوکل و در مورد دیگر محصولات تدخینی ظرف ده سال پس از اجرایی شدن پروتوکل خواهد بود.

۴.۱ در جهت اهداف ذکر شده در بند ۳، هر عضو، به عنوان بخشی از نظام ردگیری و ردیابی جهانی، خواستار در دسترس بودن اطلاعات زیر را چه مستقیم و چه از طریق لینک خواهد شد تا بدین وسیله کشورهای عضو را در تعیین مبدا محصولات تدخینی، تغییر مسیر (حسب اقتضا)، و یا نظارت و کنترل بر جابجایی محصولات تدخینی و وضعیت قانونی آنها کمک کند:

a. تاریخ و محل تولید؛

b. تسهیلات تولید؛

c. ماشین‌ها و دستگاه‌های بکار رفته در تولید محصولات تدخینی؛

d. شیفت یا زمان تولید؛

e. نام، فاکتور، شماره سفارش و سوابق پرداخت‌های اولین مشتری که با تولید کننده وابستگی ندارد؛

f. مارکت پرچون فروشی مورد نظر؛

g. شرح محصول؛

h. انبارها و حمل و نقل؛

i. هویت خریداران شناخته شده بعدی؛ و

j. مسیر مورد نظر برای حمل، تاریخ حمل، مقصد، مبدا و گیرنده.

۴.۲ اطلاعات آمده در زیربندهای a، b، g و در صورت موجود بودن f، بخشی از علایم شناسایی منحصر به شخص خواهد بود.

۴.۳ هرگاه اطلاعات آمده در بند f زمان علامت‌گذاری موجود نباشد، طبق ماده ۱۵،۲ «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحتی جهان برای کنترل دخانیات»، کشورهای عضو ملزم به اضافه کردن این اطلاعات هستند.

۵. هر عضو مقرر خواهد کرد که بر اساس چهارچوب زمانی مشخص شده در این ماده، اطلاعات ذکر شده در بند ۴ در زمان تولید یا زمانی که از سال اولین محموله هر تولیدکننده یا زمان ورود به قلمرو آن کشور ثبت و نگاشته شود.

۶. هر عضو باید اطمینان حاصل کند که اطلاعات ثبت شده در بند ۵ از طریق یک لینک که علایم شناسایی منحصر به شخص ذکر شده در بندهای ۳ و ۴ را داراست برای آن عضو قابل دسترس باشد.

۷. هر عضو باید اطمینان حاصل کند که اطلاعات ثبت شده بر اساس بند ۵ و نیز علامات منحصر به شخص شناسایی که حاوی اطلاعات قابل دسترسی بر اساس بند ۶ است در قالبی که از سوی عضو و مقامات صالحه آن معرفی و تصویب شده است ظاهر شود.

۸. هر عضو باید اطمینان حاصل کند که اطلاعات ثبت شده بر اساس بند ۵، حسب درخواست و بر مبنای بند ۹ و از طریق یک ارتباط استاندارد و امن با مرکز ملی و/یا منطقوی در دسترس مرکز جهانی اشتراک گذاری اطلاعات قرار گیرد. مرکز جهانی اشتراک گذاری اطلاعات باید فهرستی از مقامات صالحه کشورهای عضو تهیه کند و آن را در اختیار تمام اعضاء قرار دهد.

۹. هر عضو یا مقام ذیصلاح باید:

a. پس از استعلام از مرکز جهانی اشتراک گذاری اطلاعات، به موقع به اطلاعات آمده در بند ۴ دسترسی داشته باشد؛

b. فقط زمانی که چنین اطلاعاتی جهت تحقیق یا کشف تجارت غیرقانونی محصولات تدخینی ضروری است چنین درخواستی را مطرح کند؛

c. بدون عذر موجه از اشتراک گذاری اطلاعات خودداری نکند؛

d. مطابق قانون ملی، به درخواست درباره اطلاعات گفته شده در بند ۴ پاسخ دهد؛

e. طبق توافق طرفین، اطلاعات رد و بدل شده را محرمانه نگه دارد و از آن حفاظت کند؛

۱۰. هر عضو خواستار توسعه و گسترش ظرفیت و توان نظام ردیابی و ردگیری خواهد شد چنان که تمام حقوق گمرکی، مالیات‌های مربوطه، و حسب اقتضا، تعهدات در محل تولید، ورود به کشور، و یا ترخیص کالا پرداخت/تسویه شده باشد.

۱۱. کشورهای عضو در امر اشتراک گذاری و نیز بهبود و گسترش نظام ردیابی و ردگیری با دیگر اعضاء و همچنین سازمان‌های صالحه بین‌المللی، طبق توافق طرفین، در موارد زیر همکاری خواهند کرد:

a. تسهیل توسعه، انتقال و آموزش تکنالوجی ردیابی و ردگیری شامل دانش، مهارت، ظرفیت و تخصص؛

b. حمایت از برنامه‌های آموزشی و ظرفیت سازی برای اعضای که اعلام نیاز می‌کنند؛ و

c. توسعه بیشتر تکنالوجی جهت نشانه گذاری و خوانش (اسکن) بسته‌ها و بسته‌بندی‌های محصولات تدخینی به منظور در دسترس بودن اطلاعات آمده در بند ۴.

۱۲. تعهدات تعریف شده برای یک عضو نباید به صنعت دخانیات اجرا یا به آن‌ها محول شود.

۱۳. هر عضو باید اطمینان حاصل کند که مقامات صالحه‌ی دخیل در رژیم ردیابی و ردگیری تنها به میزانی که برای اجرای این ماده ضروری است با صنعت دخانیات و کسانی که منافع آن‌ها را نمایندگی می‌کنند تعامل داشته باشند.

۱۴. هر عضو ممکن است از صنعت دخانیات بخواهد که هزینه‌های مربوط به تعهدات عضو مرتبط با این ماده را تامین کند.

ماده نهم

ثبت سوابق

۱. حسب مورد، هر عضو از اشخاص حقیقی و حقوقی شاغل در زنجیره عرضه تنباکو، محصولات تدخینی و تجهیزات تولید خواهد خواست که سوابق کامل و دقیق تمام معاملات مربوطه ثبت کنند. چنین سوابقی باید امکان پاسخگویی کامل درباره مواد استفاده شده در تولید محصولات تدخینی را فراهم کند.

۲. حسب مورد، طبق ماده ۶ هر عضو ممکن است اطلاعات زیر را جهت تسلیم به مقامات صالحه از دارندگان لایسنس درخواست کند:

a. اطلاعات عمومی مربوط به حجم مارکت، محصولات پر درخواست، پیش‌بینی‌ها و دیگر اطلاعات مربوطه؛ و

b. مقدار محصولات تدخینی و تجهیزات تولید که در زمان ارایه درخواست در مالکیت یا در انبار و تحت کنترل دارنده لایسنس، در انبارهای گمرک و مالیات تحت رژیم حمل و نقل و یا تعلیق گمرکی قرار دارد.

۳. در ارتباط با محصولات تدخینی و تجهیزات تولیدی فروخته شده و یا ساخته شده در سرزمین کشور عضو برای صادرات، یا مشمول جابجایی تعلیق گمرکی در حالت ترانزیت در سرزمین کشور عضو، حسب مورد، هر عضو باید از دارنده لایسنس بخواهد که بر طبق ماده ۶، پس از درخواست، اطلاعات زیر را به مقامات صالحه در

کشور مبدا (در حالت الکترونیکی، جایی که زیرساخت‌ها قرار دارد) در زمان خارج شدن تحت کنترل بودن آن‌ها در اختیار قرار دهد:

a. تاریخ حمل از آخرین محلی که محصولات به صورت فیزیکی کنترل شده‌اند؛

b. جزییات مربوط به محصولات ارسالی (از جمله نام تجاری، مقدار، انبار)؛

c. مسیر و مقصد مورد نظر برای حمل و نقل؛

d. هویت شخص(های) حقیقی یا حقوقی گیرنده محصولات؛

e. حالت‌های حمل و نقل، از جمله هویت انتقال‌دهنده

f. تاریخ احتمالی رسیدن محموله به مقصد مورد نظر؛ و

g. استفاده یا مارکت پرچون فروشی مورد نظر.

۴. در صورت امکان، هر عضو باید از پرچون فروشان و تنباکوکاران، به جز تنباکوکاران سنتی که فعالیت شان جنبه تجارتي ندارد، بخواهد که سوابق دقیق و کامل تمام معاملات مربوطی که انجام داده‌اند را مطابق با قوانین ملی نگاه دارند.

۵. به منظور اجرای بند ۱، هر عضو اقدامات موثر قانونی، اجرایی، اداری، و یا غیره را تصویب و به کار خواهد برد و متقاضی موارد زیر خواهد شد:

a. برای دست کم چهار سال حفظ شود؛

b. در دسترس مقامات صالحه باشد؛ و

c. به شکلی حفظ شود که مقامات صالحه درخواست می‌کنند.

۶. تحت قوانین ملی و حسب مورد، هر عضو، نظامی برای اشتراک‌گذاری جزییات موجود در سوابق با دیگر اعضاء مطابق با ماده حاضر ایجاد می‌کند.

۷. کشورهای عضو خواهند کوشید جهت اشتراک‌گذاری پیشروانه و توسعه نظام‌های ثبت سوابق با یکدیگر و سازمان‌های صالحه بین‌المللی همکاری کنند.

ماده دهم

امنیت و اقدامات وقایوی

۱. حسب اقتضاء و همخوان با قوانین ملی و اهداف «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحتی جهان برای کنترل دخانیات»، هر عضو از تمام اشخاص حقیقی و حقوقی مشمول ماده ۶ خواهد خواست که اقدامات ضروری برای وقایه از انحراف محصولات تدخینی به مسیرهای تجارت غیر قانونی صورت دهند، از جمله:

a. راپور دادن به مقامات صالحه:

i. انتقال مرزی پول نقد به مقداری که قوانین ملی تعیین می‌کند یا پرداخت‌های مرزی شبیه آن؛

و

ii. تمام «معاملات مشکوک»؛ و

b. عرضه محصولات تدخینی و تجهیزات تولید تنها به مقداری که متناسب باشد با تقاضای چنین محصولات در مارکت مورد نظر پرچون فروشی یا استفاده.

۲. حسب اقتضاء و همخوان با قوانین ملی و اهداف «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحتی جهان برای کنترل دخانیات»، هر عضو مقرر خواهد که پرداخت‌های معاملات انجام شده توسط اشخاص حقیقی و حقوقی مشمول ماده ۶ تنها با همان واحد پولی و همان مبلغ آمده در فاکتور مجاز است، و تنها از طریق راه‌های قانونی پرداخت در موسسات مالی واقع شده در سرزمین مارکت مورد نظر صورت خواهد گرفت و از طریق هیچ راه و شیوه پرداختی جایگزین دیگری صورت نخواهد گرفت.

۳. یک عضو ممکن است مقرر کند که پرداخت‌های اشخاص حقیقی و حقوقی مشمول ماده ۶ برای مواد استفاده شده در تولید محصولات تدخینی در داخل حوزه آن‌ها تنها با همان واحد پولی و همان مبلغ آمده در فاکتور مجاز است، و تنها از طریق راه‌های قانونی پرداخت در موسسات مالی واقع شده در سرزمین مارکت مورد نظر صورت بگیرد و از طریق هیچ راه و شیوه پرداختی جایگزین دیگری پرداخت نشود.

۴. هر عضو باید اطمینان حاصل کند که هر نوع تخطی از الزامات ماده حاضر با میتودهای مناسب جزایی، مدنی، یا اداری مواجهه و، حسب مورد، تحریم‌های موثر، متناسب، و بازدارنده همچون تعلیق یا لغو لایسنس اعمال گردد.

ماده یازدهم

فروش اینترنتی، مخابراتی و یا هر نوع تکنالوجی جدید دیگر

۱. هر عضو از تمام اشخاص حقیقی و حقوقی خواهد خواست تا هر نوع معامله صورت گرفته در رابطه با محصولات تدخینی از طریق اینترنت، مخابرات یا هر نوع تکنالوجی جدید دیگر باید مطابق تعهدات و الزامات آمده در این پروتوکل باشد.
۲. هر عضو باید ممنوع کردن پرچون فروشی محصولات تدخینی از طریق اینترنت، مخابرات یا هر نوع تکنالوجی جدید دیگر را در نظر داشته باشد.

ماده دوازدهم

مناطق آزاد و ترانزیت بین‌المللی

۱. در عرض سه سال پس از اجرایی شدن این پروتوکل برای هر عضو، آن عضو باید با استفاده از تمام اقدامات مربوط آمده در این پروتوکل، کنترل‌های موثری بر تولید و معاملات تنباکو و محصولات تدخینی در مناطق آزاد اعمال کند.
۲. همچنین، ادغام محصولات تدخینی با محصولات غیر تدخینی در داخل یک کانتینر یا هر نوع واحد حمل و نقل دیگر زمان عزیمت از مناطق آزاد ممنوع است.
۳. مطابق با قوانین ملی و نیز هماهنگی با الزامات این پروتوکل و جهت جلوگیری از تجارت غیر قانونی محصولات تدخینی، هر عضو باید اقدامات کنترولی و تاییدی نسبت به حمل و نقل و ترانزیت بین‌المللی محصولات تدخینی و تجهیزات تولیدی در داخل خاک خود تصویب و اعمال کند.

ماده سیزدهم

فروش‌های معاف از عوارض گمرکی

۱. با در نظر گرفتن ماده ۶ از «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحتی جهان برای کنترل دخانیات»، هر عضو باید اقدامات موثری صورت دهد تا تمام فروش‌های معاف از عوارض گمرکی تحت شمول الزامات مربوطه در این پروتوکل قرار گیرند.
۲. نهایتاً در عرض پنج سال پس از اجرایی شدن این پروتوکل، «اجلاس اعضاء» در جلسه بعدی خود خواهد کوشید که تحقیق مبتنی بر شواهد را برای دریافتن میزان تجارت غیر قانونی محصولات تدخینی نسبت به فروش معاف از عوارض گمرکی این محصولات به انجام رساند. بر بنیان چنین تحقیقی، «اجلاس اعضاء» اقدامات مناسب بعدی را در نظر خواهد گرفت.

بخش چهارم

ماده چهاردهم

رفتار غیر قانونی از جمله جرایم جنایی

۱. هر عضو هر عضو، با رعایت اصول پایه و اساسی قوانین داخلی خود، به تصویب اقدامات قانونی و دیگر اقداماتی که ممکن است برای غیر قانونی نمودن اعمال زیر در قوانین داخلی خود ضروری باشد، اتخاذ خواهد نمود.
 - a. تولید، عمده فروشی، دلالی، فروش، حمل و نقل، توزیع، انبار، حمل، واردات و صادرات تنباکو، محصولات تدخینی، و یا تجهیزات تولیدی که مقررات این پروتوکل را نقض کند؛
 - b.
 - i. تولید، عمده فروشی، دلالی، فروش، حمل و نقل، توزیع، انبار، حمل، واردات و صادرات تنباکو، محصولات تدخینی، و یا تجهیزات تولیدی بدون پرداخت عوارض، مالیات و یا دیگر مالیات‌های قابل وصول، یا بدون داشتن مهر/تمبر مالی، علایم شناسایی منحصر به شخص، یا هر علامت‌گذاری یا لیبل مقتضی دیگر؛
 - ii. هر گونه قاچاق تنباکو، محصولات تدخینی، یا تجهیزات مورد استفاده در ساخت محصولات تدخینی که تحت پوشش بند b-i نباشد؛

.c

- i. جعل یا بدل سازی محصولات تدخینی یا تجهیزات تولیدی، بسته بندی، تمبر یا مهرهای مالی، علایم شناسایی منحصر به شخص یا هر علامت گذاری یا لیبل دیگر؛
- ii. عمده فروشی، دلالی، فروش، حمل و نقل، توزیع، انبار، حمل، واردات و صادرات محصولات تدخینی که به صورت غیر قانونی تولید شده‌اند، محصولات تدخینی غیر قانونی، محصولات تدخینی که دارای تمبر یا مهرهای مالی و/یا دیگر نشانه‌ها و لیبل‌های جعلی باشند و یا تجهیزات تولید غیر قانونی؛

d. ادغام محصولات تدخینی با محصولات غیرتدخینی در جریان حرکت محموله در طول زنجیره عرضه به منظور پنهان کردن یا اخفا محصولات تدخینی؛

e. ادغام محصولات تدخینی و غیر تدخینی در نقض ماده ۱۲,۲ همین پروتوکل.

f. استفاده از اینترنت، مخابرات، یا هر نوع تکنالوجی جدید دیگر برای فروش محصولات تدخینی که ناقض این پروتوکل باشد؛

g. خرید تنباکو و محصولات تدخینی یا تجهیزات تولیدی توسط شخص لایسنس دار از شخصی که می‌باید طبق ماده ۶ لایسنس داشته باشد اما دارای لایسنس نیست.

h. ایجاد مانع کردن برای هر مامور پولیس یا مامور ذیصلاح دیگر برای اجرای وظایفش مربوط به وقایه، کشف، تحقیق یا ریشه‌کنی تجارت غیر قانونی تنباکو، محصولات تدخینی یا تجهیزات تولیدی؛

.i

i. اتخاذ به ارایه اظهارات نادرست، همراه‌کننده یا ناقص، یا قصور در تسلیم اطلاعات درخواست شده به هر مامور عمومی یا مامور ذیصلاح که وظیفه‌اش وقایه، کشف، تحقیق یا ریشه‌کنی تجارت غیر قانونی تنباکو، محصولات تدخینی یا تجهیزات تولیدی باشد در حالیکه ناقص حق شخص برای وقایه از مجرم ساختن خود نباشد؛

ii. اظهار نادرست شرح، مقدار یا ارزش تنباکو و محصولات تدخینی یا تجهیزات تولیدی یا هر نوع اطلاعاتی که در این پروتوکل قید شده باشد در یک فورم رسمی؛

۱. فرار از پرداخت عوارض گمرکی قابل اعمال، مالیات و عوارض دیگر؛ یا

۲. اعمال نفوذ بر اقدامات کنترولی برای وقایه، کشف، تحقیق یا ریشه‌کنی تجارت غیر

قانونی تنباکو، محصولات تدخینی یا تجهیزات تولیدی؛

iii. قصور در ایجاد یا ثبت سوابق که در این پروتوکل ذکر شده یا ثبت سوابق نادرست؛ و

ج. پنهان کردن مراحل اعمال غیر قانونی تصریح شده در بند ۲ تحت عنوان جرایم جنایی.

۲. هر عضو، با رعایت اصول پایه قوانین داخلی خود، تعیین خواهد نمود که کدام اعمال غیرقانونی مشخص شده در بند ۱ ماده حاضر، یا هر عمل دیگری که مربوط به تجارت غیر قانونی تنباکو، محصولات تدخینی، و تجهیزات تولیدی ناقض الزامات این پروتوکل، جرایم جنایی بوده و مبادرت به تصویب و اجرای مواد و اقدامات قانونی مقتضی جهت لازم‌الاجرا نمودن موارد تعیینی مذکور خواهد نمود.

۳. هر عضو، سکرتریت این پروتوکل را مطلع خواهد کرد که کدامیک از اعمال غیر قانونی مندرج در بند ۱ و ۲ را آن عضو به عنوان جرایم جنایی منطبق بر بند ۲ تعیین کرده و کاپی‌هایی از این قوانین، یا شرحی از آنها، که بند ۲ را اجرایی می‌کند، و تغییرات احتمالی در این قوانین را در اختیار سکرتریت قرار می‌دهد.

۴. برای تقویت همکاری بین‌المللی در مبارزه با جرایم جنایی مربوط به تجارت غیرقانونی تنباکو، محصولات تدخینی و تجهیزات تولیدی، از کشورهای عضو دعوت می‌شود که قوانین ملی خود مربوط به پول‌شویی، همکاری قانونی دوجانبه و استرداد، و توجه و احترام به کنوانسیون‌های بین‌المللی که به آن پیوسته‌اند مورد بازبینی قرار بدهند تا از موثر بودن آنها در اجرای الزامات این پروتوکل اطمینان حاصل کنند.

ماده پانزدهم

مسئولیت جزایی اشخاص حقوقی

۱. هر عضو مطابق با اصول قانونی خود اقدامات لازم جهت مشخص کردن مسئولیت جزایی اشخاص حقوقی برای رفتار غیر قانونی از جمله جرایم جنایی مندرج در ماده ۱۴ این پروتوکل را تصویب و اجرا خواهد کرد.

۲. مطابق اصول حقوقی هر عضو، مسئولیت جزایی اشخاص حقوقی می‌تواند جزایی، مدنی، یا اداری باشد.

۳. چنین مسئولیت جزایی بر مسئولیت جزایی اشخاص حقیقی که مرتکب اعمال غیر قانونی یا جرایم جنایی آمده در قوانین و مقررات قید شده در ماده ۱۴ این پروتوکل شده‌اند تاثیری نخواهد داشت.

ماده شانزدهم

تعقیب و تحریم

۱. مطابق با قوانین ملی، هر عضو باید اقدام ضروری را تصویب و اجرا کند تا اطمینان حاصل کند که اشخاص حقیقی و حقوقی که مرتکب اعمال غیر قانونی از جمله جرایم جنایی آمده در ماده ۱۴ شده‌اند تحت تحریم‌های موثر، بازدارنده، و متناسب جزایی و غیرجزایی از جمله تحریم‌های پولی قرار بگیرند.
۲. هر عضو خواهد کوشید علاوه بر توجه خاص به میتوذهای بازدارندگی از ارتکاب اعمال غیر قانونی، از قدرت‌های قانونی اختیاری که در قوانین داخلی آن عضو برای تعقیب اعمال خلاف قانون از جمله جرایم جنایی مطابق ماده ۱۴ وضع شده چنان استفاده کند که تاثیر اجرای قانون در رابطه با اعمال غیر قانونی از جمله جرایم جنایی به حداکثر برسد.
۳. هیچ بخشی از این پروتوکل ناقض این اصل نیست که شرح رفتار غیر قانونی از جمله جرایم جنایی مطابق با این پروتوکل و نیز دفاع‌های قانونی قابل اعمال یا دیگر اصول قانونی برای کنترل اعمال غیر قانونی، حق قوانین داخلی هر عضو است و اینکه رفتارهای غیر قانونی اینچنین از جمله جرایم جنایی بر طبق آن قانون مورد تعقیب و تحریم قرار می‌گیرند.

ماده هفدهم

پرداخت‌های مربوط به اموال ضبط شده

مطابق با قوانین داخلی، کشورهای عضو باید قوانینی یا اقداماتی را تصویب و اجرا کنند که در صورت نیاز به مقامات صالحه این اجازه را بدهند که عوارضی متناسب با مالیات و عوارض گمرکی از دست‌رفته از تولیدکننده، سازنده، توزیع‌کننده، وارد یا صادرکننده تنباکو، مواد تدخینی و/یا تجهیزات تولیدی ضبط شده دریافت گردد.

ماده هجدهم

امحاء یا نابودی

تمام تنباکو، محصولات تدخینی و تجهیزات تولیدی مصادره شده باید مطابق با قوانین ملی و با شیوه‌های سازگار با محیط زیست (تا سرحد امکان) نابود یا امحاء شوند.

ماده نوزدهم

تخنیک‌های ویژه‌ی تجسس

۱. چنانچه اصول اولیه نظام قانونی داخلی اجازه دهد، در حد شرایط تعیین شده توسط قوانین داخلی، هر عضو اقدامات ضروری جهت استفاده مناسب از تحویل کنترل شده و در صورت نیاز استفاده از دیگر تخنیک‌های ویژه تحقیق، نظیر نظارت الکترونیکی یا عملیات مخفی، توسط مقامات صالحه در آن سرزمین جهت مبارزه موثر با تجارت غیر قانونی تنباکو، محصولات تدخینی یا تجهیزات تولیدی صورت خواهد داد.
۲. به منظور تحقیق و تفحص در جرایم جنایی آمده در ماده ۱۴، از کشورهای عضو دعوت می‌شود تا در زمان نیاز موافقت‌نامه‌های دو یا چند جانبه را جهت استفاده از تخنیک‌های مورد اشاره در بند اول در بستر همکاری در سطح بین‌المللی امضا و توافق کنند.
۳. در نبود موافقت‌نامه یا دیگر ترتیبات آمده در بند ۲، تصمیمات مربوط به استفاده از تخنیک‌های تحقیقاتی در سطح بین‌المللی مورد به مورد اتخاذ و، در صورت نیاز، می‌توان ترتیبات و تفاهم‌نامه‌های مالی در رابطه با اعمال حاکمیت کشورهای عضو مورد نظر نیز در نظر گرفته شود.
۴. جهت افزایش ظرفیت تحقق اهداف این ماده، کشورهای عضو اهمیت و لزوم همکاری و کمک بین‌المللی در این زمینه را دریافته و با یکدیگر و سایر سازمان‌های بین‌المللی همکاری خواهند کرد.

بخش پنجم: همکاری بین‌المللی

ماده بیستم

اشتراک‌گذاری اطلاعات عمومی

۱. به منظور دستیابی به اهداف این پروتوکل و به عنوان بخشی از «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحت جهانی برای کنترل دخانیات» که اطلاعات مهم مربوط را راپور می‌دهند و نیز در تطابق با قوانین داخلی، کشورهای عضو ضمن موارد دیگر، حسب اقتضاء، موارد زیر را راپور می‌دهند:

a. در یک فورم جامع، جزییات ضبط تنباکو، محصولات تدخینی یا تجهیزات تولیدی، مقدار، ارزش مواد ضبط شده، شرح محصول، تاریخ و محل تولید، و مالیات پرداخت نشده؛

b. واردات، صادرات، ترانزیت، فروش‌های مالیات‌پرداخته ولی معاف از عوارض گمرکی و نیز مقدار و ارزش تولید تنباکو، محصولات تدخینی یا تجهیزات تولید؛

c. طرز‌العمل‌های رایج، میتودهای پنهان‌کاری و نیز شیوه‌های عمل در تجارت غیر قانونی تنباکو، محصولات تدخینی یا تجهیزات تولیدی؛ و

d. هر نوع اطلاعات مربوط دیگری، طبق توافق کشورها.

۲. برای ظرفیت‌سازی جهت تبادل اطلاعات، کشورهای عضو با یکدیگر و نیز دیگر سازمان‌های صالحه بین‌المللی همکاری خواهند کرد.

۳. کشورهای عضو اطلاعات گفته شده را محرمانه و صرفاً جهت استفاده اعضا، مگر آن‌که فرستنده اطلاعات درخواست دیگری داشته باشد، خواهند دانست.

ماده بیست و یکم

اشتراک‌گذاری اطلاعات مربوط به اجرا

۱. در صورت اجازه قوانین داخلی یا هر قرارداد بین‌المللی قابل اعمال، کشورهای عضو با ابتکار خود یا به درخواست موجه یکی از اعضاء برای اطلاعاتی که جهت کشف و برر سی تجارت غیر قانونی تنباکو، محصولات تدخینی و تجهیزات تولیدی لازم است، اطلاعات زیر را به اشتراک می‌گذارند:
 - a. سوابق صدور لایسنس برای اشخاص حقوقی و حقیقی مربوط؛
 - b. اطلاعات درباره هویت، نظارت، و تعقیب اشخاص حقوقی و حقیقی دخیل در تجارت غیر قانونی تنباکو، محصولات تدخینی یا تجهیزات تولیدی؛
 - c. سوابق تحقیقات و بررسی‌ها و تعقیب‌ها؛
 - d. سوابق پرداخت‌ها جهت واردات، صادرات یا فروش معاف از پرداخت‌های گمرکی تنباکو، محصولات تدخینی یا تجهیزات تولیدی؛ و
 - e. جزییات ضبط تنباکو، محصولات تدخینی یا تجهیزات تولیدی (از جمله اطلاعات مربوط به موارد و، حسب اقتضاء، مقدار، ارزش ضبط‌شده‌ها، شرح محصول، اشخاص دخیل، تاریخ و محل تولید)، شیوه‌های عملیات (از جمله میتودهای حمل و نقل، پنهان‌سازی، مسیرها و کشف).
۲. اطلاعات دریافت شده از کشورهای عضو تحت این ماده منحصراً جهت دستیابی به اهداف این پروتوکل استفاده خواهد شد. اعضاء ممکن است مشخص کنند که این اطلاعات را نمی‌توان بدون موافق عضو دهنده اطلاعات به دیگری منتقل کرد.

ماده بیست و دوم

اشتراک‌گذاری اطلاعات: محرمانه بودن و حفاظت از اطلاعات

۱. هر عضو مقامات صالحه‌ای را تعیین خواهد کرد تا اطلاعات اشاره شده در ماده‌های ۲۰، ۲۱، و ۲۴ به آن(ها) داده شود و تعیین کردن این مقامات از طریق سکرتریت کنوانسیون به اطلاع سایر کشورهای عضو رسانده شود.
۲. تبادل اطلاعات تحت این پروتوکل مشمول قوانین داخلی مربوط به محرمانه بودن و حریم خصوصی می‌شود. کشورهای عضو، در صورت موافقت طرفین، باید از هر نوع اطلاعات محرمانه‌ای که تبادل می‌شود حفاظت کنند.

ماده بیست و سوم

معاونت و همکاری: آموزش، معاونت تخنیک و همکاری در مسایل علمی، تخنیک و تکنالوجیک

۱. جهت دستیابی به اهداف این پروتوکل و طبق توافق بین طرفین، کشورهای عضو با یکدیگر و/یا دیگر سازمان‌های ذیصلاح منطقوی و بین‌المللی در ارایه آموزش، معاونت تخنیک و همکاری در مسایل علمی، تخنیک و تکنالوجیک همکاری خواهند کرد. چنین کمکی می‌تواند شامل انتقال تخصص یا تکنالوجی مناسب در زمینه‌های جمع‌آوری اطلاعات، اجرای قانون، ردیابی و ردگیری، مدیریت اطلاعات، حفاظت از اطلاعات شخصی، نظارت الکترونیکی، تجزیه و تحلیل قانونی، استرداد و کمک دو طرفه قانونی.
۲. حسب اقتضاء و با توجه به نیازهای اعضای کشورهای در حال توسعه و اعضای کشورهای در حال توسعه، برای بهبود آموزش، معاونت تخنیک و همکاری در مسایل علمی، تخنیک و تکنالوجیک اعضای می‌توانند موافقت‌نامه‌ها و ترتیبات دو یا چند جانبه و یا هر شکل دیگر بین خویش برقرار کنند.
۳. جهت توسعه و انجام تحقیقات درباره امکان تشخیص دقیق مبدا جغرافیایی تنباکو و محصولات تدخینی ضبط شده اعضای با یکدیگر همکاری خواهند کرد.

ماده بیست و چهارم

معاونت و همکاری: تحقیق و تفحص و تعقیب جرایم

۱. مطابق با قوانین داخلی و حسب اقتضاء، کشورهای عضو تمام اقدامات لازم را صورت خواهند داد تا همکاری در ترتیبات دوجانبه یا چندجانبه منطقوی به منظور وقایه، کشف، بررسی، پیگیری، و مجازات اشخاص حقوقی و حقیقی دخیل با تجارت غیر قانونی تنباکو، محصولات تدخینی یا تجهیزات تولید تقویت شود.
۲. هر عضو اطمینان حاصل خواهد کرد که تمام مقامات اجرای قانون، اداری، نظارتی، و دیگر مقاماتی که وظیفه‌شان مبارزه با تجارت غیر قانونی تنباکو، محصولات تدخینی یا تجهیزات تولیدی (از جمله، چنانچه طبق قوانین داخلی مجاز باشد، مقامات قضایی) در چهارچوب شرایط تعریف شده در قوانین داخلی همکاری کرده و اطلاعات مربوط را در سطح ملی و بین‌المللی تبادل کنند.

ماده بیست و پنجم

حفاظت از حاکمیت

۱. کشورهای عضو تعهدات شان در این پروتوکل را با روشی مطابق با اصول تساوی حاکمیت و تمامیت ارضی کشورها و عدم دخالت در امور داخلی دیگر کشورها اجرایی می‌کنند.
۲. هیچ بخشی از این پروتوکل به کشورهای عضو اجازه نمی‌دهد که در قلمرو سرزمینی کشور دیگر اقدام به اجرای اعمالی بکنند که منحصراً از اختیارات مقامات کشور دیگر و قوانین داخلی آن کشور است.

ماده بیست و ششم

صلاحیت

۱. هر عضو جهت تحقق صلاحیت خود بر جرایم جنایی تعریف شده بر طبق ماده ۱۴ اقداماتی را در صورت ضرورت در مواقع زیر تصویب و اجرا خواهد کرد:
 - a. جرم در سرزمین کشور عضو اتفاق افتاده است؛ یا
 - b. جرم در وسیله‌ای اتفاق افتاده است با پرچم آن عضو حرکت می‌کند یا در هواپیمایی است که در زمان وقوع جرم تحت قوانین آن عضو ثبت شده باشد.
۲. طبق ماده ۲۵، یک عضو همچنین می‌تواند صلاحیت خود بر جرایم جنایی را در موارد زیر برقرار کند:
 - a. جرم علیه آن عضو صورت گرفته باشد؛
 - b. جرم توسط تبعه‌ای از آن عضو صورت گرفته باشد یا شخصی بدون ملیت که سکونتش در قلمرو اوست مرتکب جرم شده باشد؛ یا
 - c. جرم از آن دسته از جرم‌هایی است که با توجه به ماده ۱۴ تعریف شده و خارج از سرزمین عضو صورت پذیرفته با این دید که ارتکاب جرم مشمول ماده ۱۴ در داخل قلمرو صورت گرفته باشد.

۳. برای دستیابی به اهداف ماده ۳۰، هر عضو برای برقراری صلاحیت خود بر جرایم جنایی موضوع ماده ۱۴ زمانی که متهم در سرزمین عضو حضور دارد و عضو آن شخص را صرفاً به دلیل تبعه بودن کشور عضو بودن استرداد نمی‌کند، باید اقدامات مقتضی را تصویب و اعمال کند.
۴. زمانی که متهم در قلمرو عضو قرار دارد و عضو او را مسترد نمی‌کند، آن عضو می‌تواند اقدامات مقتضی جهت برقراری صلاحیت خود بر جرایم جنایی موضوع ماده ۱۴ را اعمال دارد.
۵. چنانچه زمانی که یک عضو صلاحیت خود را طبق بندهای ۱ یا ۲ اعمال می‌کند به عضو اطلاع داده شود، یا به هر طریق دیگری با خبر شود، که یک یا چند عضو دیگر نیز مشغول بررسی، تعقیب یا رسیدگی قضایی در رابطه با همان رفتار هستند، مقامات ذیصلاح آن اعضاء باید، حسب اقتضاء، با یکدیگر مشورت و اعمال شان را هماهنگ کنند.
۶. بدون تاثیرگیری از نورم‌های حقوق عمومی بین‌الملل، این پروتوکل اعمال هر نوع صلاحیت جنایی محقق شده توسط یک عضو بر طبق قوانین داخلی‌اش را مستثنا نمی‌کند.

ماده بیست و هفتم

همکاری در اجرای قانون

۱. مطابق با قوانین داخلی و نظام‌های اداری، هر عضو اقدامات موثر زیر را صورت خواهد داد تا:
- a. چاینل‌های برقرارشده ارتباطی بین مقامات صالحه، اجینسی‌ها و خدمات به منظور تسهیل مبشواهد امن و سریع اطلاعات در باره جرایم جنایی موضوع ماده ۱۴ تقویت شود؛
- b. از همکاری موثر میان مقامات صالح، اجینسی‌ها، گمرک‌ها، پولیس و دیگر عوامل اجرای قانون اطمینان حاصل شود؛
- c. با دیگر کشورهای عضو که سرگرم بررسی مواردی مشخص در رابطه با جرایم جنایی موضوع ماده ۱۴ در موارد زیر همکاری کنند:
- i. هویت، انبارها و فعالیت‌های اشخاص مشکوک به شرکت داشتن در چنین جرایمی یا مکان دیگر اشخاص مربوط؛

- ii. جابجایی درآمد حاصله از جرم یا اموال بدست آمده از ارتکاب چنین جرایمی؛ و
- iii. جابجایی اموال، تجهیزات یا دیگر تجهیزات مورد استفاده یا مورد نظر استفاده در ارتکاب چنین جرایمی؛
- d. حسب مورد، اقلام ضروری یا مقادیری از مواد را جهت تجزیه و تحلیل و یا مقاصد تحقیقاتی فراهم آورد؛
- e. هماهنگی موثر بین مقامات صالحه، اجینسی‌ها و خدمات را فراهم آورد و تبادل پرسونل و دیگر متخصصین، از جمله ارسال مامورین ارتباطی، مشروط به موافقت‌نامه یا ترتیبات اتخاذ شده بین طرفین؛
- f. اطلاعات مربوط در باره راه‌ها و میتودهای خاص مورد استفاده توسط اشخاص حقوقی یا حقیقی که مرتکب چنین جرایمی می‌شوند، از جمله، حسب مورد، مسیرها و نقل و انتقال‌ها و استفاده از هویت جعلی، اسناد جعلی یا دستکاری شده یا دیگر راه‌های پنهان کردن فعالیت‌ها را با دیگر اعضاء مپسواهد کند؛ و
- g. به منظور تشخیص به موقع جرایم جنایی موضوع ماده ۱۴، اطلاعات مربوط را مپسواهد و هماهنگی‌های اداری و دیگر اقدامات لازم را صورت دهد.
۲. با نگاه اجرایی کردن این پروتوکل، کشورهای عضو برقراری موافقت‌نامه و ترتیبات دو یا چند جانبه را جهت همکاری مستقیم بین عوامل اجرای قانون و، چنانچه چنین موافقت‌نامه و ترتیبات پیشتر برقرار شده، بازبینی آن‌ها به این منظور. در نبودن چنین ترتیبات و موافقت‌نامه‌هایی بین اعضاء مورد نظر، کشورهای عضو می‌توانند این پروتوکل را مبنای همکاری در اجرای قانون طرفین در رابطه با جرایم پوشش داده شده در این پروتوکل در نظر بگیرند. در صورت نیاز، جهت تقویت همکاری بین عوامل اجرای قانون، اعضاء استفاده حداکثری از موافقت‌نامه‌ها و ترتیبات، از جمله سازمان‌های منطقوی و بین‌المللی در پیش خواهند گرفت.
۳. کشورهای عضو تلاش خواهند نمود تا جهت مقابله با تجارت فراملی و غیر قانونی محصولات تدخینی که با استفاده از تکنالوجی‌های مدرن صورت می‌گیرد نهایت همکاری را داشته باشند.

ماده بیست و هشتم

کمک‌های اداری دوطرفه

همخوان با نظام‌های اداری و حقوقی داخلی، کشورهای عضو برای اطمینان حاصل کردن از استفاده مناسب از عوارض گمرکی و دیگر قوانین مربوط جهت وقایه، کشف، تحقیق و تفحص، تعقیب، و مبارزه با تجارت غیر قانونی تنباکو، محصولات تدخینی یا تجهیزات تولیدی اطلاعات لازم (درخواستی از سوی دیگر اعضاء یا داوطلبانه) را برای یکدیگر فراهم آورند. کشورهای عضو چنین اطلاعاتی را محرمانه و برای استفاده‌های اکیدا ویژه تلقی خواهند کرد، مگر آنکه عضو دهنده اطلاعات درخواست دیگری داشته باشد. این اطلاعات می‌تواند شامل موارد زیر شود:

- a. عوارض گمرکی جدید یا تخنیک‌های اجرایی که موثر بودن آن‌ها مشخص شده باشد؛
- b. شیوه‌ها، راه‌ها یا میتودهای جدید ارتکاب تجارت غیر قانونی تنباکو، محصولات تدخینی و تجهیزات تولیدی؛
- c. کالاهایی که موضوع تجارت غیرقانونی تنباکو، محصولات تدخینی و تجهیزات تولیدی هستند و نیز جزییات شرح، بسته‌بندی، حمل و نقل، انبار کردن، و میتودهای مورد استفاده در رابطه با این کالاها؛
- d. اشخاص حقیقی یا حقوقی که قبلا مرتکب جرایم موضوع ماده ۱۴ شده‌اند یا در آن نقش داشته‌اند؛ و
- e. هر نوع اطلاعاتی که به عوامل تعیین شده جهت برآورد خطرها جهت کنترل یا دیگر مقاصد اجرایی کمک کند.

ماده بیست و نهم

کمک حقوقی دوطرفه

۱. کشورهای عضو بیشترین حد کمک حقوقی به یکدیگر را در تحقیق و تفحص، تعقیب و بررسی‌های قضایی در رابطه با جرایم جنایی موضوع ماده ۱۴ این پروتوکل اعمال خواهند کرد.

۲. کمک حقوقی دو طرف تا بیشترین حد ممکن و تحت قوانین مرتبط، قراردادها، موافقت‌نامه‌ها و ترتیبات متقاضی که مربوط به تحقیق و تفحص، تعقیب، و بررسی‌های قضایی در رابطه با جرایمی که (طبق ماده ۱۵ این پروتوکل در کشور عضو) شخص حقوقی ممکن است مسئول جزایی شناخته شود ارایه خواهد شد.

۳. کمک‌های حقوقی متقابل قابل ارایه طبق این ماده، می‌تواند برای هر یک از اهداف زیر درخواست گردد:

- a. گرفتن شواهد یا اظهارنامه از اشخاص؛
- b. ارایه موثر خدمات اسناد قضایی؛
- c. اجرای تفتیش، ضبط و توقیف، و مسدود کردن؛
- d. بازرسی اشیاء و مکان‌ها؛
- e. تهیه اطلاعات، ارقام تامین شواهد، و ارزیابی کارشناس؛
- f. تهیه نسخه‌های اصلی یا تاییدشده از مدارک مربوطه و سوابق، از جمله سوابق دولتی، بانکی، مالی، شرکتی یا تجارتي؛
- g. شناسایی و ردگیری درآمدهای بدست آمده از جرایم، اموال، تجهیزات یا هر چیزی که نقش مدرک را داشته باشد؛
- h. تسهیل حضور داوطلبانه اشخاص در کشور متقاضی؛ و
- i. هر نوع کمکی که خلاف قوانین داخلی کشور درخواست‌شونده نباشد.

۴. مفاد این ماده تاثیری بر تعهدات ترتیب شده بر دیگر قراردادهای دو یا چند جانبه که تماماً یا بخشی از آن ناظر بر کمک‌های حقوقی میان طرفین در حال یا آینده است، نخواهد داشت.

۵. در صورتی که کشورهای عضو مورد نظر در قالب قراردادی یا توافق‌نامه بین دولتی یا کمک حقوقی متقابل متعهد نباشد، بندهای ۶ تا ۲۴، بر اساس عمل متقابل، به درخواست‌هایی که طبق این ماده صورت پذیرد اعمال خواهد شد. چنانچه طرفین ملزم به قراردادی اینچنین یا توافق‌نامه بین دولتی باشند، مفاد مربوط به آن قرارداد یا توافق‌نامه بین دولتی باید اعمال شود مگر آنکه طرفین توافق کنند که به جای آن‌ها بندهای ۶ تا ۲۴ را اعمال کنند. در صورتی که بندهای مذکور همکاری را تسهیل می‌کنند از اعضاء قویاً دعوت می‌شود که این بندها را اعمال کنند.

۶. کشورهای عضو یک مقام مرکزی/محوری را تعیین خواهند کرد که مسئولیت و اختیار دارد تا درخواست‌های کمک‌های حقوقی متقابل را دریافت نموده و سپس یا آن‌ها را به اجرا بگذارد و یا آن‌ها را برای اجرا به مقامات ذیصلاح مربوطه منتقل کند. اگر کشوری دارای منطقه یا قلمروی ویژه، با نظام کمک حقوقی متقابل مجزایی باشد، می‌تواند مقام محوری متمایزی را تعیین کند که همان کارکرد را برای آن منطقه یا قلمرو نیز داشته باشد. مقام‌های محوری اجرایی شدن یا ارسال سریع و مناسب درخواست‌های دریافتی را به عهده خواهند داشت. در مواردی که مقام محوری، درخواست مذکور را جهت اجرا، به یک مقام ذیصلاح منتقل می‌کند، آن مقام را به اجرای سریع و مناسب درخواست ترغیب خواهد کرد. هر عضو، در زمان الحاق، پذیرش، تصویب، تایید نهایی یا تنفیذ پروتوکل حاضر، رئیس سکرتریت کنوانسیون را درباره مقام محوری که بدین منظور تعیین شده است مطلع خواهد نمود. ارسال یا انتقال درخواست‌های کمک حقوقی متقابل و هر مکاتبه مربوط به آن، بین مقام‌های محوری که توسط اعضاء گمارده شده‌اند صورت خواهد گرفت. الزام اخیر، به حق کشور عضو برای اینکه بخواهد درخواست‌ها و مکاتبات مذکور از چاینل‌های دیپلماتیک و یا در شرایط اضطراری، و در صورت موافقت اعضاء، و حسب امکان، از طریق سازمان‌های بین‌المللی مناسب، بدست آن عضو برسد، خدش‌های وارد نمی‌کند.

۷. درخواست‌ها بصورت کتبی یا حسب امکان با هر وسیله‌ای که قابلیت تولید سابقه یا راپور مکتوب را داشته باشد، به زبان یا زبان‌های مورد پذیرش کشور طرف درخواست و بصورتی که امکان احراز سندیت و اصالت درخواست را برای کشور مذکور فراهم نماید، تهیه خواهند شد. زبان یا زبان‌های مورد پذیرش طرفین در زمان الحاق، پذیرش، موافقت رسمی، تایید نهایی یا تنفیذ پروتوکل حاضر، به اطلاع رئیس سکرتریت کنوانسیون خواهد رسید. در شرایط اضطراری و حسب موافقت کشورهای عضو، ممکن است درخواست‌ها بصورت شفاهی صورت گیرد ولی درخواست‌های مذکور، بدون فوت وقت بصورت کتبی تایید خواهند شد.

۸. درخواست جهت کمک حقوقی متقابل شامل موارد زیر خواهد بود:

- a. هویت مقام درخواست کننده؛
- b. موضوع و ماهیت بازرسی، تعقیب یا رسیدگی قضایی مرتبط با درخواست، و نام و کارکردهای (نقش و وظایف) مقام متولی بازرسی، تعقیب یا رسیدگی قضایی مذکور؛
- c. خلاصه‌ای از واقعیت‌های مربوطه، بجز در مورد درخواست‌هایی که به منظور ابلاغ اسناد و اوراق قضایی صورت گرفته باشد؛
- d. شرح کمک درخواستی و جزئیات هر طرزالعمل یا تشریفات خاصی که متقاضی، خواستار اجرای آن است؛
- e. در صورت امکان، هویت، مکان و ملیت هر شخص ذیربط؛

f. دلیل درخواست اطلاعات، شواهد، یا اقدام؛

g. مفاد قوانین داخلی مرتبط با جرایم کیفری و مجازات‌های مربوط؛

۹. آن‌گاه که طبق قوانین داخلی خود کشور طرف درخواست به اطلاعات بیشتری جهت انجام درخواست و تسهیل آن احتیاج داشته باشد، آن کشور می‌تواند این اطلاعات را از کشور متقاضی طلب کند.

۱۰. درخواست دریافتی بر طبق قوانین داخلی کشور طرف درخواست به اجرا در خواهد آمد و تاجایی که بر خلاف قوانین داخلی کشور مذکور نبوده، و در حد امکان، طبق تشریفات و طرزالعمل‌های مشخص شده در درخواست طرف متقاضی، به اجرا در خواهد آمد.

۱۱. کشور متقاضی، بدون جلب رضایت اولیه کشور طرف درخواست، مجاز به انتقال یا استفاده از اطلاعات، شواهد، یا مدرک ارایه شده از سوی کشور طرف درخواست برای انجام بازرسی، تعقیب یا رسیدگی‌های قضایی در رابطه با مواردی به غیر از موارد مذکور در درخواست ارسالی، نیست. در عین حال، هیچیک از مفاد این بند، مانع از آن نخواهد بود که کشور متقاضی در پروسه دادرسی به افشای اطلاعات یا شواهدی بپردازد که موجب تبرئه شخص متهم خواهد شد. در چنین مواردی کشور درخواست کننده قبل از افشای اطلاعات، کشور طرف درخواست را مطلع خواهد ساخت و در صورت درخواست کشور اخیر، به مشورت با آن کشور مبادرت خواهد نمود. در موارد استثنائی چنانچه امکان اطلاع قبلی وجود نداشته باشد، کشور متقاضی بدون درنگ، کشور طرف درخواست را نسبت به افشای اطلاعات مطلع خواهد نمود.

۱۲. کشور متقاضی می‌تواند بخواهد که کشور طرف درخواست، اصل و مضمون درخواست را، مگر به میزان لازم برای اجرای درخواست، محرمانه نگاه دارد. چنانچه کشور طرف درخواست امکان رعایت این الزام را نداشته باشد، بلافاصله کشور متقاضی را از موضوع مطلع خواهد ساخت.

۱۳. هرگاه شخصی که در قلمروی یک دولت عضو حضور دارد و شنیدن اظهاراتش در مقام کارشناس یا شاهد از سوی مراجع قضایی دولت عضو دیگر ضرورت داشته باشد، و در شرایطی که حضور شخص مذکور در سرزمین کشور متقاضی مقدور یا مطلوب نباشد، کشور طرف درخواست می‌تواند حسب امکان و وفق اصول بنیادین قوانین داخلی خود، بنا به درخواست دولت عضو دیگر اجازه دهد که جلسه استماع مذکور از طریق ویدیو کنفرانس صورت پذیرد. دولت‌های عضو می‌توانند توافق نمایند که استماع مذکور توسط مقام قضایی کشور متقاضی و با حضور مقام قضایی کشور طرف درخواست صورت پذیرد.

۱۴. در موارد ذیل می‌توان از موافقت با درخواست کمک حقوقی متقابل خودداری کرد:

a. چنانچه درخواست مزبور مطابق با مفاد این ماده تنظیم نشده باشد؛

- b. چنانچه کشور طرف درخواست، اجرای درخواست را موجب خدشه دار شدن حاکمیت، امنیت، نظم عمومی یا دیگر منافع اساسی خود تلقی نماید؛
- c. اگر مراجع کشور طرف درخواست، در صورتیکه جرمی مشابه، م شمول تحقیق، تعقیب یا رسیدگی قضایی واقع در حوزه صلاحیت خود آنها واقع شود، به موجب قانون داخلی خود، از اجرای اقدام مورد درخواست منع شوند؛
- d. زمانی که درخواست دربرگیرنده جرمی باشد که حداکثر مجازات آن در کشور درخواست کننده کمتر از دو سال حبس یا دیگر شکل‌های محدودیت آزادی باشد یا چنانچه، به قضاوت کشور طرف درخواست، مفاد کمک چنان باری بر منابع کشور طرف درخواست وارد می‌کند که با اهمیت جرم همخوانی ندارد؛ و
- e. چنانچه جواب مثبت به درخواست، خلاف نظام قانونی کشور طرف درخواست در رابطه با کمک حقوقی متقابل باشد.
۱۵. خودداری از اجرای درخواست کمک حقوقی متقابل باید با ارایه دلیل همراه باشد.
۱۶. با استناد به رازداری بانکی، کشورهای عضو از کمک حقوقی متقابل آمده در این ماده خودداری نخواهند کرد.
۱۷. هیچ عضوی مجاز نیست فقط به این دلیل که جرم مزبور متضمن مسایل مالی نیز هست، از اجرای درخواست کمک حقوقی متقابل سرباز زند.
۱۸. دولتهای عضو می‌توانند با استناد به اینکه عمل مزبور در دو کشور جرم تلقی نمی‌شود (جرم انگاری دو گانه) از کمک حقوقی متقابل به موجب این ماده امتناع ورزند. با این وجود، کشور طرف درخواست می‌تواند در زمان مقتضی و حسب صلاحدید خود، به هر میزانی که بخواهد، فارغ از اینکه آن عمل طبق قانون داخلی اش جرم محسوب می‌شود یا خیر، کمک نماید.
۱۹. کشور طرف درخواست در اسرع وقت درخواست کمک حقوقی متقابل را اجرا و حتی‌المقدور ضرب‌الاجل‌های پیشنهادی کشور درخواست کننده را که دلایل آن ترجیحاً در درخواست قید شده است، مورد توجه کامل قرار خواهد داد. کشور طرف درخواست به درخواست‌های معقول کشور درخواست کننده در مورد میزان پیشرفت اجرای درخواست پاسخ خواهد داد. هرگاه کشور درخواست کننده دیگر نیازی به کمک درخواست شده نداشته باشد، باید بصورت عاجل کشور طرف درخواست را مطلع کند.
۲۰. کشور طرف درخواست می‌تواند به دلیل آن که کمک حقوقی متقابل با تحقیقات یا پیگیری جزایی یا دادرسی قضایی در جریان تداخل ایجاد می‌کند، اجرای درخواست را به تأخیر اندازد.

۲۱. کشور طرف درخواست قبل از رد درخواست طبق بند ۱۴ این ماده یا به تعویق انداختن اجرای آن طبق بند ۲۰ این ماده، با کشور درخواست‌کننده مشورت خواهد نمود تا شرایط و قیود احتمالی اجرای چنین درخواستی را مورد بررسی قرار دهند. چنانچه کشور درخواست‌کننده این کمک را با رعایت آن شرایط بپذیرد، باید آن شرایط را رعایت کند.

۲۲. به جز در مواردی که کشورهای ذیربط توافق دیگری کرده باشند، کشور طرف درخواست هزینه‌های عادی اجرای درخواست را تقبل می‌کند. چنانچه اجرای درخواست با هزینه بسیار زیاد همراه باشد، کشورهای عضو ذیربط با مشورت یکدیگر شرایط و ضوابط اجرا را تعیین و شیوه‌های تقسیم هزینه‌ها را معین می‌کنند.

۲۳. زمانی که یک تقاضا صورت می‌گیرد، کشور طرف درخواست:

a. کاپی سوابق، اسناد یا اطلاعات دولتی در اختیار را که طبق قوانین داخلی در دسترس عموم قرار دارد، در اختیار کشور درخواست‌کننده قرار خواهد داد؛ و

b. می‌تواند با صلاحدید خود تمام یا بخشی از کاپی سوابق، اسناد یا اطلاعات دولتی در اختیار را که طبق قوانین داخلی در دسترس عموم قرار ندارد، تحت شرایطی که مناسب می‌داند، در اختیار کشور درخواست‌دهنده قرار دهد.

۲۴. کشورهای عضو، بر حسب ضرورت، امکان انعقاد توافقات یا ترتیبات دو یا چند جانبه را که به تحقق اهداف ماده حاضر، اجرایی کردن و یا تقویت مفاد آن کمک نماید، مد نظر قرار خواهند داد.

ماده سی‌ام

استرداد

۱. مفاد این ماده در باره جرایم جنایی آمده در ماده ۱۴ این پروتوکل زمانی اعمال خواهد شد که:

a. شخص مورد درخواست استرداد در سرزمین کشور طرف درخواست باشد؛

b. جرم جزایی منجر به درخواست استرداد، بر طبق قوانین داخلی هر دو طرف درخواست‌شایسته مجازات باشد؛

- C. مجازات جرم مورد نظر بیشترین مدت حبس، یا انواع دیگر محرومیت از آزادی، دست کم به مدت چهار سال یا مجازات‌های شدیدتر دیگر و یا مدت کمتری (بر اساس توافق طرف‌های ذیربط در قراردادهای دو یا چند جانبه و یا موافق‌نامه‌های دیگر بین‌المللی) باشد.
۲. هر کدام از جرایم جنایی که در شمول ماده حاضر قرار می‌گیرد در هر قرارداد استرداد بین کشورهای عضو جزو جرایم قابل استرداد شناخته می‌شود. اعضاء باید این جرایم را در هر قرارداد استرداد که بین خویش منعقد می‌کنند بگنجانند.
۳. چنانچه یک عضو، استرداد را مشروط بر وجود یک معاهده بداند و درخواستی برای یک استرداد از عضو دیگری که با او هیچ قرارداد استردادی منعقد نکرده است دریافت کند، آن عضو می‌تواند همین پروتوکل را پایه‌ای برای استرداد در رابطه با جرایم جنایی موضوع این ماده تلقی کند.
۴. کشورهای عضوی که استرداد را مشروط به وجود معاهده نمی‌کنند، جرایم جنایی موضوع این ماده را به عنوان جرایم قابل استرداد بین اعضاء به رسمیت خواهند شناخت.
۵. استرداد منوط به رعایت شرایط آمده در قوانین داخلی عضو طرف درخواست یا منوط به معاهدات استرداد قابل اعمال، از جمله، شرایط مربوط به حداقل مجازات مقرر برای استرداد و دلایلی که عضو طرف درخواست با استناد به آنها می‌تواند از استرداد خودداری کند، انجام خواهد شد.
۶. کشورهای عضو، با رعایت قوانین داخلی خود، خواهند کوشید که تشریفات استرداد را تسریع کنند و مقررات ناظر بر تامین شواهد مرتبط با کلیه جرایم مشمول این ماده را ساده نمایند.
۷. کشوری که متهم در سرزمین آن حضور دارد، چنانچه صرفاً به این دلیل که متهم یکی از تبعه آن کشور است برای جرمی که مشمول این ماده می‌شود مسترد نکند، بنا به تقاضای کشور درخواست‌کننده استرداد، پرونده را بدون تأخیر غیرموجه، برای تعقیب به مراجع صلاحیت‌دار خود تسلیم خواهد کرد. مراجع مزبور، بر وفق روال معمول در قوانین داخلی خود که در مورد جرم‌های هم‌سان عمل می‌شود، اقدام و رسیدگی خواهند نمود. هر دو کشور، بمنظور حصول اطمینان از موثریت تعقیب مزبور بویژه در جنبه‌های مربوط به طرزاعمال و شواهد دلیل با یکدیگر همکاری خواهند کرد.
۸. چنانچه یک عضو به موجب قانون داخلی خود تنها در صورتی مجاز به استرداد یا تسلیم یک تبعه خود باشد که آن شخص برای گذراندن محکومیت صادره در نتیجه محاکمه یا اقدامات که به موجب آن استرداد یا تسلیم شخص مزبور صورت گرفته، به آن کشور بازگردانده شود و هر دو کشور طرف استرداد با این گزینه و با سایر شرایطی که ممکن است مناسب بدانند، موافقت نمایند، این استرداد یا تسلیم مشروط برای ادای تعهد آمده در بند ۷ این ماده کافی خواهد بود.

۹. چنانچه کشور طرف درخواست استرداد، بدین علت که شخص مورد نظر تبعه آن است از استرداد شخص جهت اجرای حکم قضایی خودداری کند، کشور فوق در صورتی که قانون داخلی آن اجازه دهد و مطابق با الزامات قوانین مزبور، درخواست عضو درخواست کننده استرداد، برای اجرای حکم صادره طبق قانون داخلی عضو درخواست کننده یا اجرای باقی مانده محکومیت را بررسی خواهد نمود.

۱۰. رفتار منصفانه در تمامی مراحل دادرسی نسبت به هر شخصی که رسیدگی‌های قضایی مرتبط با جرایم موضوع این ماده در مورد وی اعمال می‌شود، از جمله در مورد بهره‌مندی از کلیه حقوق و تضمین‌های آمده در قوانین داخلی کشور عضوی که وی در قلمروی آن حضور دارد، تضمین خواهد شد.

۱۱. هیچ بخشی از این پروتوکل نباید چنان تفسیر شود که کشور عضو طرف درخواست استرداد را ملزم به استرداد کند در صورتی که دلایل محکم بر این باور باشد که درخواست مزبور به منظور تعقیب یا مجازات یک شخص به دلیل جنسیت، نژاد، مذهب، قومیت، یا عقاید سیاسی وی صورت گرفته یا پایبندی به درخواست موجب صدمه دیدن موقعیت آن شخص به هر یک از دلایل فوق می‌شود.

۱۲. کشورهای عضو نمی‌توانند صرفاً به این دلیل که جرم مرتکب شده همچنین متضمن مسایل مالی نیز هست، از استرداد خودداری کنند.

۱۳. کشور طرف درخواست، پیش از رد درخواست استرداد، حسب اقتضاء، به منظور فراهم آوردن فرصت کافی برای کشور درخواست کننده برای طرح نظرات و ارایه اطلاعات مربوط به ادعای خود، با کشور درخواست کننده مشورت خواهد کرد.

۱۴. کشورهای عضو خواهند کوشید به منظور اجرا و موثریت بیشتر استرداد، به انعقاد موافقت‌نامه‌ها یا ترتیبات دو یا چند جانبه مبادرت کنند. چنانچه کشورهای عضو به یک معاهده موجود یا موافقت‌نامه بین‌دولتی متعهد باشند مفاد مشابه آن معاهده یا موافقت‌نامه بین‌دولتی قابل اعمال خواهد بود مگر آنکه طرفین توافق کنند که بندهای ۱ تا ۱۳ این پروتوکل را به جای آن مینا قرار دهند.

ماده سی و یکم

اقداماتی جهت تضمین استرداد

۱. منوط به اجازه قوانین داخلی و قراردادهای استرداد مجرمین خود، چنانچه کشور عضو طرف درخواست بنا به تقاضای کشور عضو درخواست کننده قانع شود که شرایط عاجل دارد و ایجاب می کند، می تواند شخص مورد نظر را که در سرزمین او حضور دارد بازداشت نموده یا نسبت به سایر اقدامات مناسب جهت تضمین حضور وی در جریان رسیدگی استرداد مبادرت ورزد.

۲. اقداماتی که مطابق با بند ۱ اتخاذ شده اند، مطابق با قوانین ملی، حسب اقتضاء و بدون از دست دادن وقت، به اطلاع کشور درخواست کننده خواهند رسید.

۳. اشخاصی که مشمول اقدامات بند ۱ این ماده قرار می گیرند، دارای حقوق زیر هستند:

a. تماس فوری با نزدیک ترین نماینده دولت متبوع خود، و یا در صورت نداشتن تابعیت مشخص، تماس

با نزدیکترین نماینده کشوری که اقامتگاه معمول وی می باشد؛ و

b. ملاقات با نماینده آن کشور.

بخش ششم: راپور دادن

ماده سی و دوم

راپور دادن و تبادل اطلاعات

۱. هر کشور عضو، راپورهای دوره‌ای خود در مورد اجرای این پروتوکل را از طریق سکرتریت کنوانسیون به «اجلاس اعضاء» تسلیم خواهد نمود.
 ۲. قالب و محتوای این راپورها توسط «اجلاس اعضاء» تعیین خواهد شد. این راپورها بخشی از ابزار راپوردهی منظم «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحتی جهان برای کنترل دخانیات» خواهد بود.
 ۳. محتوای راپورهای دوره‌ای مورد اشاره در بند ۱، با توجه به موارد زیر تعیین خواهد شد:
 - a. اطلاعات در باره اقدامات قانونی، اجرایی، اداری و یا دیگر اعمالی که برای اجرای این پروتوکل انجام گرفته است؛
 - b. حسب اقتضاء، اطلاعات مرتبط با هرگونه محدودیت یا موانع مواجه شده در اجرای پروتوکل حاضر و اقدامات صورت گرفته جهت مرتفع نمودن آنها؛
 - c. حسب اقتضاء، اطلاعات مرتبط با کمک‌های مالی و فنی که در ارتباط با فعالیتهای مربوط به ریشه‌کنی تجارت غیرقانونی محصولات تدخینی ارایه، دریافت و یا درخواست شده است؛ و
 - d. اطلاعات مشخص شده در ماده ۲۰.
- در مواردی که برا ساس میکانیزم راپوردهی «کنفرانس اعضاء» معلومات مرتبط جمع‌آوری شده باشد، «اجلاس اعضاء» نباید اقدام به دوباره کاری کند.
۴. «اجلاس اعضاء» طبق مواد ۳۳ و ۳۶ ترتیباتی را مد نظر قرار خواهد داد تا، در صورت تقاضا، به کشورهای عضو در حال توسعه و کشورهای عضو دارای اقتصاد در حال گذار به منظور انجام تعهدات شان ذیل این ماده کمک کنند.
 ۵. راپوردهی اطلاعات مربوط به مواد فوق تابع قوانین ملی در باب محرمانه و خصوصی بودن خواهد بود. پیرو توافق طرفین، کشورهای عضو از تمام اطلاعات محرمانه راپور یا مینشواهد شده محافظت خواهند کرد.

بخش هفتم: ترتیبات نهادی و منابع مالی

ماده سی و سوم

«اجلاس اعضاء»

۱. بدین وسیله «اجلاس اعضاء» تاسیس می‌شود. اولین جلسه «اجلاس اعضاء» توسط سکرتریت کنوانسیون بلافاصله قبل یا بلافاصله بعد از جلسه عادی بعدی «کنفرانس اعضاء» متعاقب آغاز اجرایی شدن این پروتوکل برگزار خواهد شد.
۲. پس از آن، سکرتریت کنوانسیون جلسه‌های «اجلاس اعضاء» را بلافاصله قبل یا بعد از جلسه‌های عادی «کنفرانس اعضاء» برگزار خواهد کرد.
۳. جلسات فوق‌العاده «اجلاس اعضاء» در دیگر اوقات زمانی که «اجلاس اعضاء» آن را ضروری تشخیص دهد یا به درخواست یکی از اعضاء، مشروط بر اینکه ظرف شش ماه پس از آن که درخواست به سکرتریت کنوانسیون تحویل شد دست کم یک سوم اعضاء از آن حمایت کنند، برگزار خواهد شد.
۴. «قوانین طرزالعمل» و «قوانین مالی» کنفرانس اعضاء «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحتی جهان برای کنترل دخانیات»، با اعمال تغییرات جزئی حسب ضرورت، در مورد «اجلاس اعضاء» نیز اعمال می‌شود، مگر آن که «اجلاس اعضاء» تصمیم دیگری اتخاذ کند.
۵. «اجلاس اعضاء» به طور منظم اجرای پروتوکل را مورد بررسی و نقد قرار داده و جهت افزایش موثریت اجرای پروتوکل تصمیمات لازم را خواهد گرفت.
۶. «اجلاس اعضاء» در باره میزان و میکانیزم کمک‌های داوطلبانه اعضاء به پروتوکل برای آغاز به کار آن و نیز منابع ممکن دیگر برای اجرای آن تصمیم خواهد گرفت.
۷. «اجلاس اعضاء» در هر جلسه عادی با اجماع بودیجه و پلان کاری برای دوره مالی خود تا جلسه عادی بعد تصویب خواهد کرد که این مصوبات جدا از مصوبات بودیجه و پلان کاری «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحتی جهان برای کنترل دخانیات» خواهد بود.

ماده سی و چهارم

سکرتريت

۱. سکرتريت کنوانسیون، سکرتريت اين پروتوکل خواهد بود.
۲. وظايف و کارکرد سکرتريت کنوانسیون در مقام سکرتريت اين پروتوکل به شرح زیر خواهد بود:
 - a. ترتيب دادن جلسات «اجلاس اعضاء» و کليه ارکان فرعی یا گروپ‌های کاری و ارکان ديگری که توسط «اجلاس اعضاء» تاسيس گردد و همچنين ارايه خدمات مورد نیاز آنها؛
 - b. دریافت، تجزیه و تحليل، ارسال و ارايه فیدبک راپورهای دریافتی موضوع اين پروتوکل، به اعضاء ذيربط و «اجلاس اعضاء»، و تسهيل تبادل اطلاعات در بين اعضاء؛
 - c. ارايه پشتیبانی به اعضاء، به ویژه کشورهای عضو در حال توسعه و یا دارای اقتصاد در حال گذار، حسب تقاضا، در جمع‌آوری، ارسال، و تبادل اطلاعات مقرر طبق مفاد اين پروتوکل و کمک به شناسایی منابع در دسترس جهت تسهيل اجرای تعهدات اين پروتوکل؛
 - d. آماده کردن راپورهای مرتبط با فعاليت‌های موضوع اين پروتوکل طبق راهنمایی‌های انجام شده جهت تسليم به «اجلاس اعضاء»؛
 - e. حصول اطمینان از هماهنگی لازم با سازمان‌های ذیصلاح بين‌المللی و سازمان‌های منطوقی بين دولتی و ديگر نهادها، بر طبق راهنمایی‌های «اجلاس اعضاء»؛
 - f. انجام ترتيبات اداری و قراردادی لازم جهت انجام موثر وظايف و کارکردهای خود در مقام سکرتريت اين پروتوکل، بر طبق راهنمایی‌های «اجلاس اعضاء»؛
 - g. دریافت و بازبینی درخواست‌های سازمان‌های بين دولتی و غير دولتی که مایل حضور به عنوان ناظر در «اجلاس اعضاء» هستند طوری که از عدم وابستگی آنها به صنعت دخانیات اطمینان حاصل شود و نیز ارايه اين درخواست‌ها جهت ملاحظه و بررسی به «اجلاس اعضاء»؛
 - h. انجام وظايف و کارکردهای سکرتريت آمده در اين پروتوکل و ديگر وظايفی که «اجلاس اعضاء» ممکن است تعيين کند.

ماده سی و پنجم

روابط بین «اجلاس اعضاء» و سازمان‌های بین دولتی

به منظور فراهم آوردن همکاری‌های فنی و مالی جهت دستیابی به هدف این پروتوکل، «اجلاس اعضاء» می‌تواند از سازمان‌های ذیصلاح بین‌المللی و منطقوی بین دولتی شامل نهادهای مالی و توسعه‌ای درخواست همکاری نماید.

ماده سی و ششم

منابع مالی

۱. کشورهای عضو نقش مهم منابع مالی را در رسیدن به هدف این پروتوکل به رسمیت شناخته، و اهمیت ماده ۲۶ «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحتی جهان برای کنترل دخانیات» در رسیدن به اهداف کنوانسیون را تصدیق می‌کنند.
۲. هر عضو، در رابطه با فعالیت‌های ملی معطوف به تحقق هدف پروتوکل حاضر، طبق طرح‌ها، اولویت‌ها و برنامه‌های ملی خود، حمایت مالی ارایه خواهد کرد.
۳. کشورهای عضو جهت تقویت ظرفیت اعضاء در حال توسعه و اعضاء دارای اقتصاد در حال گذار برای تحقق اهداف این پروتوکل، حسب اقتضاء، از چاینل‌های دو جانبه، منطقوی، زیرمنطقوی، یا دیگر چاینل‌های چندجانبه استفاده خواهند کرد تا منابع مالی لازم فراهم شود.
۴. بدون ایجاد خدشه به ماده ۱۸، از کشورهای عضو دعوت می‌شود که منوط به اجازه قوانین و سیاست‌های ملی و در موارد مقتضی هر نوع درآمد حاصله از مصادره جرایم مشمول تجارت غیر قانونی تنباکو، محصولات تدخینی و تجهیزات تولیدی را جهت دستیابی به اهداف برشمرده در این پروتوکل به کار برند.

۵. کشورهای عضوی که در سازمان‌های منطقوی و بین‌المللی بین دولتی و موسسات مالی و توسعه‌ای نماینده دارند، بدون تحدید حقوق شان در داخل آن سازمان‌ها، این نهادها را به تامین مالی کشورهای عضو در حال توسعه و اعضای دارای اقتصاد در حال گذار تشویق کنند تا این کشورها بتوانند تعهدات خود در این پروتوکل را به انجام برسانند.

۶. اعضا موافقت می‌کنند که:

a. جهت کمک به کشورهای عضو برای انجام تعهدات موضوع این پروتوکل، لازم است تمام منابع بالقوه و در دسترس برای فعالیت‌های مربوط به اهداف این پروتوکل برای منافع تمام کشورهای عضو، بخصوص کشورهای عضو در حال توسعه و اعضای دارای اقتصاد در حال گذار، متمرکز و مورد استفاده قرار گیرد؛ و

b. سکرتریت کنوانسیون، حسب درخواست، توصیه‌های لازم در باره منابع در دسترس جهت تسهیل اجرای تعهدات موضوع این پروتوکل را به کشورهای عضو در حال توسعه و اعضای دارای اقتصاد در حال گذار ارائه خواهد داد.

۷. مطابق ماده ۵,۳ از «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحتی جهان برای کنترل دخانیات»، کشورهای عضو می‌توانند از صنعت دخانیات بخواهند که هزینه‌های کشورهای عضو برای اجرای تعهدات جهت دستیابی به اهداف این پروتوکل را متقبل شوند.

۸. کشورهای عضو با رعایت قوانین داخلی خود خواهند کوشید که اجرای پروتوکل را در رأس و منجمله از طریق وضع مالیات و عواض دیگر بر محصولات تدخینی تامین مالی نمایند.

بخش هشتم: حل و فصل اختلافات

ماده سی و هفتم

حل و فصل اختلافات

ماده ۲۷ «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحتی جهان برای کنترل دخانیات»، مرجع حل و فصل اختلافات کشورهای عضو در ارتباط با تفسیر یا کاربرد این پروتوکل خواهد بود.

بخش نهم: تحولات پروتوکل

ماده سی و هشتم

اصلاحیه‌ی پروتوکل

۱. هر کشور عضوی می‌تواند اصلاحاتی برای پروتوکل را پیش‌نهاد کند.
۲. اصلاحات پیشنهادی به متن پروتوکل، توسط «اجلاس اعضاء» مورد بررسی و تصویب قرار خواهند گرفت. متن اصلاحات پیشنهادی به پروتوکل، حداقل شش ماه پیش از جلسه‌ای که در آن متن مذکور برای تصویب پیشنهاد می‌گردد توسط سکرتریت کنوانسیون برای کلیه کشورهای عضو ارسال خواهد شد. سکرتریت کنوانسیون اصلاحیه‌های پیشنهادی مذکور را برای امضاء کنندگان این پروتوکل و امین پروتوکل (جهت اطلاع) ارسال خواهد کرد.
۳. اعضاء در رابطه با اصلاحیه‌های پیشنهادی به این پروتوکل، مجدانه تلاش خواهند کرد تا به توافق بر اساس اجماع دست یابند. اگر تمام این تلاش‌ها به توافق نینجامد، به عنوان آخرین راه حل، اصلاحیه مذکور از طریق سه چهارم آراء کشورهای عضو رای‌دهنده و حاضر به تصویب خواهد رسید. در این ماده منظور از «کشورهای عضو رای‌دهنده و حاضر» اعضایی است که حضور داشته و رای مثبت یا منفی داده‌اند. اصلاحیه‌ی مصوب، توسط سکرتریت کنوانسیون برای امین ارسال می‌شود و وی نیز متعاقباً آن را برای کلیه اعضاء جهت طی مراحل پذیرش ارسال خواهد کرد.
۴. اسناد پذیرش اصلاحیه به امین تحویل داده خواهد شد. اصلاحیه‌ای که مطابق بند ۳ تصویب شده باشد، برای اعضایی که آن را پذیرفته باشند، ۹۰ روز پس از آنکه امین پذیرش دست‌کم دو سوم اعضاء را دریافت کرده باشد اجرایی خواهد شد.
۵. برای اعضای دیگر هرگاه ۹۰ روز از تحویل سند پذیرش اصلاحیه‌ی گفته شده به امین بگذرد، آن اصلاحیه اجرایی خواهد شد.

ماده سی و نهم

تصویب و اصلاح ضمایم این پروتوکل

۱. هر کشور عضوی می‌تواند ضمیمه‌ای به این پروتوکل پیشنهاد کند و یا اصلاحاتی در ضمایم پروتوکل را مطرح کند.
۲. ضمایم، محدود به فهرست‌ها، فورم‌ها یا هر مورد توصیفی دیگر مربوط به مسایل طرزالعملی، علمی، تکنیکی و یا اداری می‌باشد.
۳. ضمایم این پروتوکل و اصلاحیه‌های آن طبق طرزالعمل پیشنهاد شده در ماده ۳۸، پیشنهاد، تصویب، و اجرایی خواهد شد.

بخش دهم: مقررات نهایی

ماده چهلم

تحفظات

هیچ نوع تحفظی بر این پروتوکل ساخته شده نیست.

ماده چهلم و یکم

انصراف از عضویت

۱. پس از گذشت دو سال از تاریخ اجرایی شدن این پروتوکل هر یک از اعضای می‌تواند با تسلیم اطلاعیه‌ای مکتوب به امین از عضویت در پروتوکل انصراف دهد.
۲. در کلیه موارد، انصراف یک سال پس از دریافت اطلاعیه مکتوب آن توسط امین و یا در تاریخی دیرتر چنان که در اطلاعیه انصراف آمده باشد نافذ خواهد بود.
۳. هر عضوی که از عضویت از «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحتی جهان برای کنترل دخانیات» انصراف دهد، از همان تاریخ انصراف از «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحتی جهان برای کنترل دخانیات»، منصرف از این پروتوکل نیز تلقی می‌شود.

ماده چهل و دوم

حق رای

۱. به جزء موارد مشخص شده در بند دوم، هر کشور عضو این پروتوکل دارای یک رای است.
۲. سازمان‌های ادغام اقتصادی منطقوی، در حیطه مسایلی که در صلاحیت آن‌ها قرار دارد، برابر با تعداد کشورهای عضو در آن سازمان در پروتوکل حاضر حق رای خواهند داشت. چنانچه هر یک از اعضای آن سازمان رای خود را اعمال کند، حق رای سازمان برای آن عضو از سازمان سلب می‌شود و بالعکس.

ماده چهل و سوم

امضاء

پروتوکل حاضر جهت امضای تمام کشورهای عضو «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحتی جهان برای کنترل دخانیات» در مقر «سازمان صحتی جهان» در جینوا از تاریخ ۱۰ تا ۱۱ جنوری ۲۰۱۳ و از آن پس در مقر «سازمان ملل» در نیویارک تا ۹ جنوری ۲۰۱۴ باز خواهد.

ماده چهل و چهارم

تنفیذ، پذیرش، تصویب، تایید رسمی یا الحاق

۱. این پروتوکل منوط به تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق توسط کشورها و منوط به تایید نهایی یا الحاق توسط سازمان‌های ادغام اقتصادی منطقوی عضو «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحتی جهان برای کنترل دخانیات» می‌باشد. پروتوکل، از روز بعد از پایان مهلت امضاء، جهت الحاق باز خواهد بود. اسناد تنفیذ، پذیرش، تصویب، تایید رسمی یا الحاق، نزد امین خواهد ماند.
۲. هرگاه هر سازمان ادغام اقتصادی منطقوی، که هیچیک از اعضای آن عضو پروتوکل حاضر نیستند، به عضویت این پروتوکل درآید، مشمول کلیه تعهدات پروتوکل حاضر خواهد بود. در ارتباط با سازمان‌هایی که یک کشور یا چند کشور عضو آن، در این پروتوکل نیز عضویت دارند، سازمان مذکور و کشورهای عضو آن در مورد مسئولیت‌های اعضای خود در ارتباط با ایفای تعهدات و الزامات موضوع این پروتوکل تصمیم خواهند گرفت. در چنین مواردی، حق اعمال حقوق موضوع این پروتوکل، بصورت همزمان برای سازمان مذکور و کشورهای عضو آن وجود نخواهد داشت.
۳. سازمان‌های ادغام اقتصادی منطقوی، در سند تایید نهایی یا سند الحاق، میزان صلاحیت خود در ارتباط با مسایل مورد حکم این کنوانسیون را اعلام خواهند نمود. سازمان‌های مذکور، هرگونه تغییر اساسی در میزان صلاحیت مذکور را به اطلاع امین، و وی نیز به نوبه خود، مراتب را به اطلاع اعضاء خواهد رساند.

ماده چهل و پنجم

اجرایی شدن

۱. این پروتوکل در نودمین روز پس از تسلیم چهلمین سند تنفیذ، پذیرش، تصویب، تایید رسمی یا الحاق به امین، اجرایی خواهد شد.
۲. این پروتوکل برای هر یک از اعضاء «چهارچوب کنوانسیون سازمان صحتی جهان برای کنترل دخانیات» که پس از انجام شرایط آمده در بند ۱ این ماده، به تنفیذ، پذیرش، تصویب، یا تایید رسمی یا الحاق به پروتوکل حاضر بپردازد، در نودمین روز پس از تسلیم سند تنفیذ، پذیرش، تصویب، الحاق یا تایید رسمی آنها اجرایی خواهد شد.

۳. از لحاظ این ماده، هر سندی که توسط سازمان‌های ادغام اقتصادی منطقوی تسلیم شود، به عنوان سندی مضاف بر اسناد تسلیم شده توسط کشورهای عضو سازمان مذکور محسوب نخواهد شد.

ماده چهل و ششم

امانت‌دار

سکرتر جنرال سازمان ملل متحد امانت‌دار این پروتوکل خواهد بود.

ماده چهل و هفتم

متون معتبر

نسخه اصلی این پروتوکل، که متون عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانیایی آن از اعتبار یکسانی برخوردارند، نزد سکرتر جنرال سازمان ملل متحد سپرده خواهد شد.